

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Iparpártolási erupciók.

Irta: **Gelléri Mór.**

Budapest, július 26.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter elrendelte az ország összes jelentékenyebb ipartelegeinek monográfiaszerű fölvételét. Az előmunkálatok már hetek óta folynak s az összes szakelődök már beszolgáltaták munkatervüket a miniszternek, aki ezeket ma jóváhagyta, úgy, hogy még e hó folyamán az egész országban megindul a fölvétel és leírás nagy munkája. Ennek a munkának nem lehet efemer célja és értéke. Akik mélyebben látnak, jól sejtik, hogy az új kereskedelmi miniszter a magyar ipar e monográfiaját nem csupán azért állítatja végre össze, hogy futólagos tudomása legyen arról, a mink van s arról is, a mink még nincsen. Kétségtelen, hogy egy jól átgondolt és rendszeres iparfejlesztési mozgalom bázisának kell tekinteni ezt az első komoly és gyakorlati rendeltetéssel bíró iparstatistikát, melyen immár oly sok hivatott szakférfiu dolgozik.

Hogy Hegedüs Sándornak e statistikával komolyabb céljai vannak, arra nézve az első kézzelfogható bizonyítékot ma kapjuk, amikor a miniszter körútra indult, hogy a maga szemével is lássa az ország nevezetesebb és hézagpótló ipartelegeit. Más miniszter, aki minisztersége előtt alig foglalkozott iparral és kereskedelemmel, röstellené bevalani, hogy nem ismeri még eléggé a hazai ipart s nincs eléggé tájékozva annak legfontosabb specialitásai felől. De Hegedüs Sándor, aki mindig iparral és kereskedelemmel foglalkozott, nem röstelli, hogy elméleti tudását gyakorlati tapasztalatokkal, a régi és új gyakorlati tapasztalatokat pedig közvetlen szemléleti megfigyelésekkel kell kiegészítenie. Mennyit okulhatnának a példáján azok, akik az olcsó ipar-apostolokodásra adták magukat és a nagy forráságban tele-tele kiabálják az országot fölségesen *naiv iparpártolási indítványokkal* és honmentő javaslatokkal.

Tisztelettel hajolunk meg a látható jóakarát, a nemes fölbuzdulás és a hazafias tennivágyás minden tisztességes megnyilvánulása előtt, még akkor is, ha egész tisztán látjuk, hogy ezekkel bizonyos feltűnési vágy és szereplési viszketeg van elég szoros nexusban. Mert aki egy lépéssel viszi előbbre az ügyet, az is szolgálatot tesz a köznek és aki egy szemernyi értékű szolgálatot tesz, attól sem akarjuk az elismerés adóját megvonni. Hiszen olyan sokan vannak, akik az elismeréssel kacérokodnak s akiknek más talán nem is kell az életboldogsághoz, mint az elismeréssel járó kisebb-nagyobb s többé-kevésbé értékes erkölcsi jutalom.

Ezzel azonban a kérdés nem lesz megoldva soha. Az iparpártolás kérdésének nagy törzséből lefaragni néhány szilánkot s azt zászló, program gyanánt lobogtatni, nem vezet a kívánt célhoz. Az iparosokat buzdítani az iparpártolásra, a legnaivabb dolog; ha az iskolában hirdetjük az iparpártolás magasztos ígét, ez csak a jövő generációnak lesz hasznára, a gyakorlati utmutatást pedig nem elég határozatilag statuálni, erre nézve részletes és rendszeres programot kell kidolgozni. Nem nyulhatunk vissza a régi védegyelet példájára, mert ma mások a viszonyok, hasonlíthatatlanul nagyobb a forgalom s fejlettebbek az igények is. Új módokat kell keresni és találni s a gyakorlati téren kell erőnköt és hazafiságunkat kipróbálni.

Ami a mozgalom társadalmi részét illeti, ezt eléggé kimerítette a kereskedők legutóbbi kongresszusa és az országos iparegyesület iparpártolási szakosztálya, mely a legfontosabb kivánalmakat a következőkben foglalta össze:

1. Vonjuk be első sorban a kereskedőket az iparpártolási akcióba; e végből elkerülhetetlenül szükséges, a) hogy a magyar kereskedők alaposan tájékozva legyenek arról: mit és hol lehet nálunk kapni és mennyiért? b) kívánatos volna tehát, hogy az immár decentralizált ipartelügyelők a kerületükben levő összes gyárszerű telepek által a kereskedelmi forgalom számára is termelt iparcikkekről lajstromot készítsenek és ezt a kereskedelmi és iparkamarák útján az összes hazai kereskedők között terjesszék; c) a lajstrom minden új gyáralapítás alkalmával kiegészítendő s a fent jelzett módon terjesszendő.

2. A gyárosok fölkérendők, hogy ezenkívül lehetőleg — többben egyesülve — közös utazó ügynökök tartása, ismertetések, minták és árjegyzékek megküldése által maguk is hassanak közre termékeik bemutatására, megismertetésére és megkedveltetésére.

3. Az akciónak társadalmi uton való továbbfejlesztésére nézve a következők ajánlatosak: a) fogyasztó *közönsgét* minden alkalommal buzdítani kell, hogy csakis honi cikkeket követeljen és vásároljon a kereskedésekben; a *sajtó* fel kell kérni, hogy a mozgalmat a maga részéről is állandóan támogassa, sőt abban, mint fontos ellenőrző tényező, folyton aktivitásban maradjon; a *közhatóságokat* és *közintézeteket* föl kell hívni, hogy szükségleteiket kizárólag a hazai ipar révén fedezzék; a *kormány*, a *törvényhatóságok* és *közintézetek* felkérendők, hogy *tisztviselőiket* a lehetőség szerint kizárólag a magyar cikkekre fogyasztására buzdítsák s a hol lehetséges, kötelezzék is; hasonló felszólítás volna intézendő az összes hazai *közcélú egyesületek* által ezek összes tagjaihoz; a honi iparpártolás eszméjének fontosságát az *iskolákban* is lelkesítés és buzdítás tárgyává kell tenni; végül a külföldi cikkekkal való *házalás* szigoruan tiltandó az ország területén.

Tehát határozat és elvi kijelentés van már elég; ennek a nálunk gazdagon termő földnek kalászaiból fölösleges egyenkint, de nagy applommal ujjabb és ujjabb buzaszemeket kiböngészni s mint új termést fitogtatni, mert minden avatott ember megismeri rajtuk a másod- és harmadvirágzást. A gyakor-

T Á R C A.

Barát Gyuri temetése.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Szabó Sándor.**

Talán egy hete, hogy majdnem mind együtt voltunk Barát Gyurinnal. Már akkor nagyon oda volt szegény. Alig tudott fölülni az ágyban. A két karjára támaszkodott, úgy ült és beszélt hozzánk durva, rekedt, boros hangján.

— Fiuk, testamentomot csinálók. Ne mosolyogjatok, gyerekek! Nem vagyok ám olyan koldus, amilyennek látszom. Ahol ni az a szekrény, nézzetek bele. Ugy-e, csupa irás? No hát, nem irás az, hanem kincs. Csupa kincs. Megkezdett nagy dolgok, hatalmas, nagy művek vázlatai. Csak be kell fejezni, vagy ki kell dolgozni őket és aranyat hoz mind...

— Már megint mosolyogtok? Tudjátok, nekem soha sem volt türelmem valamit befejezni. Ahogy megszületett bennem a gondolat, már ráuntam és mást kerestem. De ti, közönséges mesteremberek, sokat csinálhattok ám ebből. Hatalmas, nagy dolgokat. Telik belőle tragédiára, drámai költeményre, regényre, filozófiai munkára, mindenre. Csak rendbe kell szedni az anyagot. Nektek meg ugyis ez a kenyeretek, suszterek! Aztán nem is kívánok én valami nagy dolgot érte. Ingyen adom nektek ezt a sok kincset. Ingyen, teljesen ingyen...

— Hanem egyet mégis kérek, fiuk. Ha elpatkolok, csináljatok nekem valami hókusz-pókusz. Valami kis temetést. Egész szimplát. Nem

magamért. Nekem ugyis mindegy. Sőt jobb is szeretném, ha egy temetnétek el, mint a döglött kutyát. Lepedő nélkül, koporsó nélkül. Hanem az anyám kedvéért... Aztán hozzátok fel az édes anyámat. Berci tudja, hol lakik. A jó öreg asszony még most is azt hiszi, hogy a fiából legálább is miniszter lesz. Aztán valamelyiktek beszédet mondjon. Hosszut, szépet. Hazudhattok, amennyit akartok. Nem hallom én azt már és ha hallom is, ne féljete, nem nevetek ki benneteket. A fölelmet sem mozgatom odalenn.

— Aztán, kérek, egy pár asszony is legyen ott. Akármifélek. Modellek, kassziros-leányok, ha éppen szabadok, meg offélék. Szívesen jönnek a Gyurka temetésére, tudom. Aztán ha lehet, valahogy feketében jelenjenek meg. Tudjátok, el kell hitetni az öreg asszonnyal, hogy van, aki siratja a fiát. Kár volna most megtudnia, hogy a kutya sem ugat utánam. Ha mostanáig hitt és reménykedett, hagyjátok meg a hitét arra a pár esztendőre, amije még van. Meg aztán, a más temetése egyéb-e komédiánál?

— Ugyan Frici, ne nevesd! Te még gyerek vagy, nem érted ezt. Majd ha te is így fekszel... Persze, te még akkor sem fogod ezt megérteni. Szorgalmas, jó fiu vagy, nagy öröme telik még benned az édes anyádnak. Tanulsz, dolgozol, belőled még jóra való ember lesz. Neked ez a mi életünk csak egy kis stáció. De nekem egész világom volt. Te átlumpolsz velünk néhány esztendőt, aztán jámbor filiszteus leszel. De nekem egész életem ez az élet... No ugy-e, megteszitek, fiuk? Ugy-e, no?

— Hanem aztán még egyet, gyerekek. Nyomassatok partét. Egyet meg küldjete el... Ejnye no, hol is lehet? A férje nevét sem tudom. Az ördögbe is, akkor tudtam! Ugyan kér-

lek, Ferkó, ugy is a mesterséged, csinálj egy kis privát-riportot az én kedvemért. Vagy tiz-tizenöt évvel ezelőtt a Hársfa-utcában, 32. vagy 34. alatt egy Berényi nevű család lakott. A leány Irmának hívták. Abból a lakásból ment férjhez. Egyik-másik szomszéd talán még emlékszik rá és meg tudja mondani, ki lett az ura. Vagy még jobb lesz, ha a sarki fűszereshez fordulsz. Az öreg Schönfeldhez, annál vásároltál. Még most is ott lakik, a minap láttam. Vagy talán a plébánián tudhatnál meg valamit. Az Erzsébetvárosban, ott esküdtek meg. El ne felejtsd a leány nevét. Berényi Irma. Tiz-tizenöt éve lehet. Csak öt év mátrikuláját kell átnézni. A lakást aztán megtudhatod a bejelentésben. Aztán ha megtaláltátok, küldjete neki egy partét. De ne legyen olyan száraz, sablonos gyászjelentés. Ti bocsjátok ki, mint barátaim. Szépen, színesen, poétikusan. Berci fogja megírni, igen.

— Aztán még egyet, fiuk. Mondom, komédia az egész, de hogy teljes legyen a komédia... De ne nevesetek ki, fiuk... Mielőtt becsukom a szememet — gyerekség, de mégis... Hozzatok ide valami asszonyfélék. Lehet akármilyen, vén, csuf, rongyos, nem bánom, csak asszony legyen. Aztán ültessétek ide az ágyam mellé és a mikor látjátok, hogy a lélek elköltözni készül belőlem, simogassa meg egy kicsit az ábrázatomat, a homlokomat meg az államot. Bolondság, tudom. De látjátok, az én arcomat soha sem simogatta meg senki. Soha senki. Talán gyerekkoromban az édes anyám. Talán az sem. Nem emlékszem rá... Ugyan Frici, ne nevesd már megint! Mi az, sirsz? Ó, te ostoba fiu, milyen gyerek vagy te még. Nem látod, hogy komédia az egész? Istenemre, komédia. Ejnye, nevesd már, te kölyök, mert ugy a fedjéhez vágok

lati példaadás terén azonban mindig szívesen látjuk a fölbuzdulást és az eredményes kezdeményezést.

Itt van például a főváros példája, melyet a törvényhatóságoknak követni kellene külön megkeresés és speciális buzdítás nélkül is; a kamarai titkároknak legközelebbi nagyváradi értekezlete is a gyakorlati tevékenység terére kíván lépni és kétségtelenül túl fog menni az elvi kijelentések korlátain.

De valamennyi iparpártolási lidércfénynél többet ér az a teljes világosság, amely mellett a magyar kereskedelmi miniszter most az ország nevezetesebb ipartelepeit megtekinti. Nemcsak a telepek terjedelme, termelő- és versenyzőképessége fontos ilyenkor; érdemes lesz a miniszter urnak meghallgatni a gyárosok panaszaikat is, melyek a termelés honi értékesítése körül szerzett keserves tapasztalataikra vonatkoznak. Tekintsen be a miniszter ur a csomagoló-helyiségekbe és látni fogja sok helyütt a külföldi vignettát, mert a belföldi kereskedő másképpen nem tudna taladni a különben versenyképes árun. Hallani fogja, hogy a mi nagyban való megrendelőink jobb árut és olcsóbban, legalább is kedvezőbb fizetési feltételek mellett kívánnak, mint amilyent Ausztriában kapnak. Meg fog győződni, hogy ott a felvidéken olyan gyárak is vannak, amelyek készítményeiket külföldre exportálják s bizonyosságot szerezhet arról is, hogy e külföldre exportált cikkek mint londoni készítmények kerülnek hozzánk vissza, persze jóval drágábban. És föl fogja fedezni a hézagokat is, amelyek a belföldi termelésben még nagyon sok tenni és javítani valót hagytak az ő számára. Az ő tapasztalatai és a most az ő intenciói szerint készülő termelési- és iparstatistika nyomán azután indítsa meg azt a messzeható mozgalmat, melyet az iparpártolás terén az államnak föl- és lefelé ki kell jelölni és a társadalom minden hivatott tényezőjének állandósítandó, hathatós közreműködése mellett, rendszeresen keresztülvinni. Addig pedig, míg ennek a nagyszabású köztevékenységnek hatalmas erejű árama át- és átjárja a nemzettest minden érző idegét, ne elégedjünk meg azokkal az apró csiklandozásokkal, melyeket a nemes és jó szándék tultengésének köszönhetünk s melyek előtt, mint régi jó ismerősök előtt, mindenkor udvarias köszöntéssel emeljük meg kalapunkat. *Tegye meg mindenki a maga kötelességét a saját küszöbén belül.*

valamit, hogy arról koldulsz? Még se nevétsz? No hát akkor nem kell! Ez se kell, a többi se kell, éritek! Semmire kell! Pusztuljatok! Hagyjatok elpusztulni nyomorultul, ahogy éltem. Nem kell már semmi sem! De a testamentumból sem lesz semmi! Még ma felhívatom a vicénét és az írásaimat mind tüzre vetem. Egy sort sem hagyok meg belőle! Egy sort se! Pusztuljatok! Magamban akarok elpusztulni! Mintha nem volna mindegy, úgy tesznek-e a fekete földre vagy amugy...

Mindegy, mindegy, hanem azért híven végrehajtottuk Gyuri végső akarát. Hátha mégsem mindegy.

A szemét Gizi fogta be. Késő este volt, nem találtunk tisztességesebb perszónát. Gizi meg éppen odaát volt a kávéházban. Meg aztán ugyis mindegy. Csak asszonyként legyen, mondta az öreg. És aztán, ahogy megsimogatta szegény Gyurka boesett arcát, verejtékes homlokát és megfogta csonttá aszott ujjait, abban annyi szeretet, annyi melegség volt...

A temetéssel is meg lehetett elégedve az öreg. Asszony volt vagy husz. Festék nem volt az arcukon, hát sápadtak voltak, olyan sápadtak és a szemök körül olyan karikák voltak, hogy az öreg anyónak, akit Frici hozott föl, bizonyosan megvigasztalódott a szíve, hogy ezt a nagy szomorúságot látta. Szólni sem tudott, úgy megillette fiának ez a nagy tisztesség. Még zokogni sem mert hangosan, úgy elfogódott.

Csak azt a bizonyos partét nem tudtuk elküldeni. Sehozsem tudtuk kinyomozni azt a Berényi Irmát. De hiszen ugyis aligha jött volna el a temetésre.

BELFÖLD.

Darányi a rutének közt. Szolgyáról telegrafálják: dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a Hrapiczka Jama havason hét beregi és máramarosi község kétszáz tagu küldöttségét fogadta, melyet a községi papság vezetett. Jaczkórics bukóci (máramaros-megyei) lelkész a rutének nevében megköszönte a miniszter segélyező akcióját. Darányi miniszter válaszában kijelentette, hogy most csak nagyobb kísérletet tett akciójával, melyről tulzás nélkül mondhatja, hogy kezdetnek kitünően bevált. Most folytatni fogja akcióját a máramarosi rutének között, a hol könnyebb munkája lesz, mert a megyében nagyszámú állami közegek vannak. Különös köszönettel tartozik Egan Edének, aki nagy segítségére volt intencióinak hathatós megvalósításában s akit széleskörű kiváló munkájában a ruthén papság hazafiassága segített. Ma szerdán reggel szélviharban és ködben a Stoj-havasra ért fel a miniszter. Ebédre kíséretével együtt báró Schönberg Donald fogadta vendégül a minisztert Rika vadászkastélyában. Ott hat máramarosi parasztközség küldöttségét fogadta a miniszter. Délután kocsin bejárták a földművelési minisztérium tartalék-munkás-csapata által 1898-ban és 1899-ben épített 6 kilométernyi utat, amely lehetővé teszi a közvetlen közlekedést Máramaros- és Bereg vármegyei között. Ma Szolgyában hál meg a kiránduló társaság.

Az országos szabadelvűpárt új tagja. Báró Fodmaniczky Frigyeshez a következő levél érkezett: Nagyméltóságú báró! Kegyelmes uram!

A felső-örfi választókerület mandatumának birtokában van szerencsém Nagyméltóságodnak mély tisztelettel bejelenteni, hogy én a Szell Kálmán miniszterelnök ur vezérlete alatt álló országos szabadelvű pártba belépek, kérve, méltóztatnék enemet az országos szabadelvű pártkör tagjainak sorába bejegyezni. Fogadja kérem kegyelmes uram, hazafias üdvözetem és mély tiszteletem őszinte nyilvánítását. Vas-Vörösvárott 1899. július hó 24.

Gróf Erdődy Gyula.

Beszámoló. Terjedelmes füzetben számol be Mandel Pál országgyűlési képviselő alsó-lendvai választóinak az országgyűlés lefolyt ülészekaróit.

A beszámoló elején kiterjeszkedett a lezajlott pártharcokra és elítélte az ellenzék obstrukcióját, helytelenítette azok eljárását is, akik a szabadelvű pártot legvalóságosabb helyzetben elhagyták. Amint azonban az alkalom a kibékülésre kínálkozott, az volt a nézete, hogy a szabadelvű pártnak meg kell ragadnia az alkalmat az ellenzéki pártok kiengesztelésére és a béke helyreállítására. Ez az alkalom pedig bekövetkezett akkor, amidőn a Bánffy-kormány önként visszalépett. Ezek után elismeréssel szól Szell Kálmánról, aki az általa létrehozott békével nagy és üdvös eredményeket ért el: helyreállította a parlament munkaképességét, négy évi vajadás után fedél alá hozta a közgazdasági kiegyensúlyozást és nemcsak megmentette a szabadelvűpárt egységét, hanem a pártot erőben és tekintélyben gyarapodva vezette ki a küzdelemből. Loyális nyíltsággal fejezi ki megelégedését a nemzetipárt csatlakozása felett, ami a szabadelvű pártot 319 tagra szaporította és aztán kifejezi a kuriai bírákóról szóló törvényjavaslat fontosságát és varható üdvös hatását. Majd hangsúlyozza a közvilágítás államotásának és az adóterhek csökkentésének, ez utóbbit az adókulcs oly megváltoztatásával, hogy a köznép terhein könnyítve legyen. Behatóan fejtegette a népnevelés ügyét és szükségesnek tartja, hogy minden községben legyen iskola és tanító a kellő számban. Vagy ha már egyes kis községekben iskolát fenntartani nem lehet, legalább legyen iskolához s ne a gyermek járjon faluról falura iskolába, hanem a tanító naponként felváltva tanítson a körbe eső községekben. Végül a felekezeti béke szükségét hangsúlyozta, amelynek érdekében emberileg ki nem számítható időre kizártak kell lenni minden oly kérdés fölvetésének, amely kérdés ismét nyugtalanítaná a a hitfelekezeteket. E terén minden újabb kísérlet bűn lenne. E terén nem a haladás, nem is a lassu haladás, hanem a teljes és végleges megállás az egyedüli helyes politika. Elig és elég nehéz feladatra nyílik a jelenkorunk, a nép minden rétegébe bevinni egyfelől a tudatot, hogy az egyházpolitikai törvények megalkotása a szabadelvűség, az állami rend és az egyházak egymásközi békéje, valamint a társadalmi béke szempontjából kikerülhetetlenül szükséges volt és hogy ama törvények az említett szempontoknak meg is feleltek, másfelől a megnyugvást, hogy senki vallásos érzülete ama törvényekkel bántva nem lett.

A nemzetközi parlamenti konferencia. A krisztianiai interparlamentaris konferencián a magyar csoport vezetője gróf Apponyi Albert lesz; tagjai közül már is elutaztak dr. Emmer Kornól, Justh Gyula, Szerb György, Bedő Albert, Klobuszky János, Rudnyánszky Béla, Súly Gyula országgyűlési képviselők, báró Nikolics Fedor főrendiházi tag. Dégen Gusztáv és Pázmándy Dénes volt országgyűlési képviselők. Ma indulnak utnak Molnár János apát, Szemere Attila,

báró Perényi Zsigmond, Szulovszky Dezső, Farbaky István, Óváry Ferenc országgyűlési képviselők és Desseffy Apisztid képviselőházi háznapyi titkár, akiket egy-két nap mulva még néhányan fognak követni. Kopenhágában lesz az általános találkozó július 30-án, honnan a „Christiania” rendes gyorsgőzösön történik az átkelés Krisztianába. A Krisztianafjord bejáratánál a norvég hadi tengerészet egy eszadrozé fogadja és kíséri Krisztianába a vendégeket szállító hajót. A konferencia maga augusztus 1-4-ig fog tartani.

A hátszegi mandátum. Mint Déváról távirják, Rétly Lajos tanfelügyelő a hátszegi kerület képviselőjelöltiségét az idő rövidsége miatt nem fogadta el. A kerület egyedüli jelöltje e szerint Ponori Sándor törvényészki elnök.

Petőfi emlékezete.

Budapest, július 26.

Csak körvonalai tűnnek föl még az ünnepségeknek, amelyekre a magyar társadalom minden rétege oly lelkesen készülődik, de már is látjuk fényét és érezzük melegségét a hazafias kegyeletnek, amely besugározza a jövő vasárnap Petőfi Sándor halhatatlan emlékét. Méltó lesz ez a nap a legnagyobb magyar költőhöz, akinek dalaiban szabadság- és fajszertet lángja hevített, és a nemzethez, a melynek lelkét megedzette titáni küzdelmekre. Kormány és törvényhozás, a tudományos és irodalmi társulatok, a törvényhatóságok és társadalmi intézetek mind vállvetve működnek közre, hogy ötven esztendő után a magyarság lélekemelően dokumentálja összetartó erejét Petőfi sírja körül. Örömdetves a száz nép lojalís csatlakozása is, meghódolva ezzel a magyarság államfenntartó géniusza előtt.

Jókai Mór Bartók Lajoshoz, a Petőfi-ünnepet rendező-bizottság elnökéhez ma a következő levelet intézte, mely válaszul szolgál mindazoknak, kik hozzá az utóbbi időben a Petőfi-ünnepben való megjelenés dolgában kérdést intéztek:

Kedves Lajosom! Kérlek, légy szíves közölni tenni, válaszul több oldalról érkezett tudakozásokra, hogy mi irók és művészek, kik a Petőfi-ünnepélyekben részt veszünk, egyszerű polgári ruhában fogunk ott megjelenni. Petőfi egész lelkével demokrata volt, ellenkezőnek az ő egész szellemi irányával, ha mi most az ő emlékét parádés ruhákban ünnepelünk meg. Aki honvéd, aki katona, az felkérheti a kardot Petőfi emlék-ünnepén, de mi egyszerű polgárok hagyjuk ott-hon az aranyos, ezüstös kardjainkat ezeken a napokon s dicsőítsük az „egyenlőség” bajnokát abban a viseletben, amit rendszeresen hordani szoktunk, ha diszes társaságba megyünk, abban a viseletben, amelyben az 1848/49-iki március 15-ikét Petőfi vezetése alatt végigküzdtük. Baráti üdvözléssel öreged, Jókai Mór.

Zsülinzky Mihály kultuszminiszteri államtitkár levélben tudatta Bartók Lajosnak, a Petőfi-Társaság alelnökével, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter megrongált egészsége miatt nem vehet részt a segesvári Petőfi-ünnepben, amelyen a magyar kormányt és a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot Zsülinzky Mihály államtitkár, dr. Gopcsa László miniszteri titkár és dr. Martos Ferenc segédfogalmazó fogják képviselni. A küldöttség, amely koszort is visz, az e hó 29-én indul különvonaton megy Segesvárra.

A segesvári Petőfi-ünnepélyen való részvételre a következő országgyűlési képviselők jelentkeztek: Illés Bálint, Kállay Lipót, Kókai István, Komlóssy Ferenc, Kubik Béla, Lázár György, Leszky Gyula, Lónyay Sándor, Madarász József, Major Ferenc, Mezőssy Béla, Múlek Lajos, Polczner Jenő, Pöldner Ferenc, Rákay László, gróf Teleki Domokos, Török Bertalan, Trauschenfels Emil, Várossy Gyula, Wolfner Tivadár, Zeyk Gábor.

Csanád vármegye képviselőjében Tarnay Ivor megyei aljegyző és Rónay Elemér tiszteletbeli aljegyző vesznek részt a segesvári ünnepben. Ők teszik le a honvédsírokra a vármegye koszoruját.

A Magyar Tudományos Akadémia részéről Zsülinzky Mihály r. és Komáromy András l. tagok küldetnek ki.

A Kisfaludy-Társaság kiküldöttjeként Abrányi Emil és Bayer József rendes tagok fognak az ünnepben részt venni és a Petőfi-emlékre leteszik a társaság diszes koszoruját.

Az országos magyar képművészeti társulat küldöttségileg képviselteti magát az emlékünnepen. A küldöttség tagjai: Vastagh György és Telepy Károly festőművészek. A társulat koszoruját Telepy Károly fogja letenni.

A műemlékek országos bizottsága Faludy Kálmánt,

dr. Czobor Bélát és Szendrey Jánost küldi ki a Petőfi-ünnepre.

A Magyar Mérnök- és Építész Egyesületet Bresztovszky Béla, Schodits Lajos és Watzke Ede fogják képviselni.

Petőfi halálának évfordulóján Kiskőrös, a költő szülővárosa csak kisebbszertű ünnepélyt akart tartani, mert ugyanezen a napon országos vásár van s attól lehetett tartani, hogy a polgárság nem lesz méltóan képviselve. A község képviselőtestülete azonban másképp intézkedett. Tegnap tartott ülésén ugyanis elhatározta, hogy az ünnepélyt e hó 31-én okkelenül megtartja.

A Budapesti Újságírók Egyesületét a segesvári Petőfi-ünnepre dr. Balkay Béla, Criklay Lajos, Gara József, Lovász Márton és Neszmélyi Artur fogják képviselni. A küldöttség díszes koszorút visz az emlékre. A mezőberényi Petőfi-ünnepre az egyesület képviselőtársaságában Clair Vilmos fog megjelenni. A budapesti Petőfi-szoborra dr. Bán Zsigmond, Bleicher Miksa, Hollósy Géza, Lyka Károly és dr. Soltész Adolf viszik a koszorút.

A Lipótvárosi Kaszinó küldöttséget meneszt a segesvári Petőfi-ünnepre. Ruszti Ruszt Zsigmond igazgató, dr. Fried Vilmos könyvtáros és dr. Rózsa Vilmos választmányi tag a kaszinó képviselőtársaság díszes koszorút visznek magukkal. A kaszinó ezer forintnál többet szavazott meg a Petőfi-ház céljaira.

A Népszínház pompás koszorút küld Segesvárra a felirással: A budapesti Népszínház igazgatósága — Petőfi Sándor szellemének. A színház képviselőtársaságában Fodor Pál főrendező, Faludi Miklós és dr. Fodor Oszkar vesznek részt a segesvári ünnepre.

A budapesti Petőfi-ünnepélyen résztvenni szándékozó küldöttségek és testületek felkértek, hogy magukat a rendező-bizottságnak az újvárosi ház (Lipót-utca) földszint 5. szám alatt levő irodájában előjegyztesse, hogy helyük eleve biztosítva legyen. Az irodában adják ki a személyre szóló belépőjegyeket is. (Megjegyzendő, hogy az iroda újabb intézkedés folytán nem a Karoly-kaszárnyában, hanem a Lipót-utcai újvárosi házában, földszint 5. számú ajtó alatt működik.)

A vidéki hírlapírók szövetségét a segesvári Petőfi-ünnepélyen Szávay Gyula és Baráti Ármán alelnökök, dr. Brájer Lajos és Leukai Lajos igazgatósági tagok fogják képviselni.

A kassai Kaszinó-kört Segesvározt Laddnyi Béla, a kör főjegyzője fogja képviselni. A törvényhatóság külön küldöttséget küld.

Az Egyetemi Lapok kiadásában Petőfi emléklap jelent meg, amelynek a kiállítása teljesen méltatlan Petőfi emlékéhez és az országos ünnepséghez. Még az is csak némileg menti az emléklap iskolai írka formáját, hogy az Egyetemi Kör segítő alapja javára készült. Az ilyen alkalomra, mint amilyen Petőfi halálának a félszázados fordulója, éppenséggel nem illő dolog előállni egy kezdetleges kiállítás füzettel, amelynek akármelyik iskolai értesítő is díszesebb. Ennyit a külsőről. Az emléklap tartalma értékes, — a szerkesztők, ifjú Gebhardt Károly és Hamvay Ödön méltóbb keret adhattak volna neki. Az alkalmi füzetbe, amely tíz krajcárért kapható, irtak:

Wlassics Gyula, Jókai Mór, gróf Apponyi Albert, Madarász József, Ábrányi Emil, Pósa Lajos, Gracza György, Bartók Lajos, Thury Zoltán, Ponorai Tnewreuk Emil, dr. Rényi József, Hamvay Gyula, Endrődi Sándor, dr. Kovács Dénes, Hajdu Miklós, Hamvay Ödön és ifjú Gebhardt Károly.

Ime mutatoul Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter lelkes cikke:

Ki az, aki a nemzet örök büszkeségének, Petőfi Sándornak halála ötven éves évfordulójakor hálával és kegyelettel ne áldozna a halhatatlan költő emlékének?

Van-e a magyar földön hazafi, kinek lelket ne gazdagította volna Petőfi halhatatlan szelleme?

Van-e a nemzeti kulturának nagyobb kincse, mint a nemzeti érzés leghatalmasabb kifejezői és lelkesítői: az ő dalai?

Van-e a hazaszeretnek lángesebb, önfeláldozóbb apostola, az emberi méltóságnak önértesebb, nemesebb dalnok, mint ő?

Van-e, aki tisztább idealizmussal rajongott a szabadságért, mint az ő lantja?

Van-e, aki jobban tudta és tudja ma is lelkesíteni nemzetét, mint az ő költői Géniusza?

Erre felel az egész nemzet egész szívvel és egész lelkével, midőn halála ötven éves évfordulója alkalmából emlékének oltár-tüzet gyújt és hálát ad a Mindenhatónak, hogy nekünk magyaroknak adta a világhírdalom egyik legbámulatosabb tüneményét.

KÜLFÖLD.

Az osztrák ellenzék. Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy az osztrák ellenzék száma megint tetemesen megszaporodott. Az alkotmány-hü nagybirtokosok pártja ugyanis az ellenzékhez csatlakozott és nemcsak a kiegyezésnek a 14. §-sal való oktrojálása ellen foglalt állást, hanem általában hadat üzent a kormánynak.

Az igazi revanche.

Budapest, július 26.

A szájhősök népbolondításának véget vetni és a köztársaság-ellenes katonáknak utilaput kötni a talpuk alá: ezt kezdi meg Galliffet tábornok erős kézzel. Tegnap két tábornokot fenytött meg: Pellieux-t, a Dreyfus-ügy szomorú hőst és Negriert, aki nyíltan, napiparancsban helyeselte Déroulédnek államcsíny-tervét. Ez az igazi revanche: a köztársaság megtorló akciója azokkal szemben, akik az igazságra, a becsületre, a hűségre tett esküjüket megszegték. Galliffet az erkölcsletlen elemet akarja kiküszöbölni a francia hadseregből s ezzel szilárdabbá, hatalmasabbá teszi, mint ha néhány vezérkari tiszt becsületességét takargatta volna, ahogy azt a revízió elleneségei kívánták. Rend, nyugalom és munka lesz Franciországban az után a terrorizmus után, amelyben az antirevizionista, klerikális és monarkista összeesküvők tartották az országot.

(Negrier tábornok megfenyítése.)

Páris, július 26.

Egy tegnapi keleti dekrétum fölmenti Negrier tábornokot a legfelsőbb haditanácsban viselt tagsági teendőitől.

Páris, július 26.

A minisztertanács tegnap délután Negrier tábornok ügyével foglalkozott. Negrier a francia gyalogság egyik legkiválóbb tábornoka, akit arra szemeltek ki, hogy háború esetén ő vezesse a keleti hadsereget. A minisztertanács tegnap határozatával Negriert rendelkezési állományba helyezték és egyúttal megszünt a legfelsőbb haditanács tagja lenni. Egyike volt az ugynevezett államcsínypárti tábornokoknak.

Érdekes, hogyan tünt ki Negrier büne. Nemrég megtudta a kormány, hogy Bertrad ezredes a 10. számú gyalogezrednél tisztjeinek hosszabb beszédet mondott, amelyben élesen kritizálta a kormány magartását, mely nem tudja megvédelmezni a hadsereget és hozzátette, hogy a hadseregnek a rennesi pör befejezéséig türelemmel kell lennie. Ha akkor nem cselekszik a kormány, akkor ő fognak cselekedni.

Elképzelhető, milyen nagy volt a kormány meglepetése, amikor erről a beszédről hallott. A minisztertanács elhatározta, hogy Bertradot azonnal Párisba rendelik. Galliffet miniszter így szól hozzá, amikor kihallgatásra jelentkezett:

— Hogy van az ezredes ur, hogy ön kész jövőjét így kockára tenni? Ez nem lehetett az ön gondolata! Ön valószínűleg magasabb parancsra cselekedett.

Az ezredes így felelt:

— Negrier tábornok parancsolta meg legutolsó szemleutja alkalmából a csapatparancsnokokhoz intézett körlevelében.

— Mikor történt ez?

— Julius 8-án.

Galliffet e kihallgatás után azonnal táviratilag magához rendelte Negriert. Negrier megjött. Az első pillanatban zavarba hozta a hadügyminiszter vallatása és arról beszélt, hogy az ő körlevelét félreértették. Galliffet erre megparancsolta, mutassa irásban a körlevelet és ekkor kitűnt, hogy az ezredes vallomása és Negrier körlevele között csak lényegtelen különbség volt. E közben Moinot ezredest is Párisba hívták, aki megerősítette az ezredes vallomását. A minisztertanács nem habozott sokáig. Már tegnap táviratilag visszahívták Negriert. Éppen újabb szemleuton volt, amelyet félbe kellett szakítania. Negrier bizalmas tanácsadója volt Faure Felix elnöknek. Azt beszélt, hogy februárban így szólott:

— Rosszul tett Roger, amikor nem tett eleget Dérouléd főhívásának, hogy menjen az Elysée ellen.

Páris, július 26.

A nacionalista lapok tiltakoznak Pellieux áthelyezése és Negrier megbüntetése ellen, mely intézkedéseket a rennesi haditörvényszék megfélemlítésének tekintik.

A revizionista lapok szerencsét kívánnak a kormánynak elhatározásához, mely a tisztet az elé az

alternatíva elé fogja állítani, hogy tartsák tisztelben a katonai kötelességeket és az alkotmányt, vagy pedig mondjanak le a katonai pályáról. A lapok jelentései megerősítik a Negrier elleni intézkedés okairól közölt híreket.

A Gaulois felemlíti azt a hírt, hogy Galliffet ama levél alkalmából, melyben Negrier felhívta Loubet elnököt, hogy szerezzen tiszteletet a hadseregnek, felvilágosításokat követelt, mire Negrier azt válaszolta, hogy nem lépte át hatáskörét.

A Figaro azt állítja, hogy Negrier azt mondta, ha a kormány nem fog cselekedni, akkor a legfelsőbb haditanácsnak kell fellépnie.

A Journal jelentése szerint tegnapelőtt Párisban házmozdásokat tartottak, melyek a Dreyfus-üggyel összeköttetésben vannak.

Páris, július 26.

A Gaulois állítása, hogy Negrier tábornok levélben felszólította Loubet elnököt, hogy a hadseregnek tiszteletet szerezzen, és hogy ez a levél volt az oka az ellene tett intézkedéseknek, nem felel meg a valóságnak. A hadügyminiszteriumban kijelentik, hogy Negrier tábornok megrendszabályozása az általa Bourgesben mondott beszédére vezetendő vissza. A Brugère tábornok által Pellieux tábornok ellen folytatott második vizsgálat nem állapított meg oly ténnyt, mely becsületbe vagy a fegyelembé ütköznék. Brugère azonban abban a véleményben volt, hogy Pellieux jelenleg nem viselhet Párisban parancsnokságot.

Páris, július 26.

Negrier tábornok büne annál is inkább nagy beszámítás alá esik, mert a tábornok tagja volt a legfelsőbb haditanácsnak. Ebben a minőségben intézte körlevelét a hadtestparancsnokokhoz, amelyben panaszkodott a kormánynak a Dreyfus-ügyben tanúsított magartása miatt és azzal vádolja a miniszteriumot, hogy az képtelen a hadsereget megvédeni. A körlevelében azt tanácsolja, hogy a hadsereg várja be türelmesen a rennesi pör végét s ha a kormány akkor sem cselekszik, akkor — ugymond Negrier, — majd tenni fogunk mi.

Eddig még nem bizonyos, vajjon Negrier a maga vagy egyúttal a legfelsőbb haditanács nevében is nyilatkozott. A francia legfelsőbb haditanács tiz tagból áll, elnöke a hadügyminiszter. A tiz tábornok a következők: Jamont alelnök, Saussier, de Negrier, Hervé, Mercier, Giovanninelli, Brugère, Zurlinden, Zédé, Duchesne, végre a vezérkar feje és annak helyettese. Kérdés most már, vajjon Negrier körlevele személyes kezdeményezéséből ered-e, avagy a többi tábornok is beleegyezett-e annak kibocsátásába? Egyetlen elégedetlen tábornok aktusáról, vagy katonai összeesküvésről van-e szó? A hivatalos Agence Havas azt mondja, hogy Negrier eljárása elszigetelten áll s hogy a többi tábornok kijelentette, hogy ők nem politizálnak. De a fent említett névsorban több oly alak szerepel, akiktől föl lehetne tételezni valamely összeesküvés-félt.

Negrier, aki 1839-ben született Belfortban, kiváló tábornok, akinek népszerűsége alkalmas lett volna egy katonai lázadás talaját előkészíteni. Számos hadjáratban vett részt és a legtöbb előléptetése a csatatéren érte. Kitűnő taktikus volt, aki otthon, a hadgyakorlatok alkalmával is sok ízben kitűnt fényes stratégiai tehetségeivel.

Bár most odahagyja a hadsereget, mégis oly faktor marad, amelylyel a kormánynak esetleges zavarok kitörésekor számolnia kell.

Páris, július 26.

Negrier tábornok, akit ostromolnak az újságírók és más látogatók, bezárta lakását és senkit sem fogad. Beszélik, hogy a megfenyített tábornok el fog utazni Párisból. A kormány nem fog ellene még más rendszabályokat is alkalmazni, de már az eddigiekből is abból a konferenciából is, amely ma Waldeck-Rousseau miniszterelnök, az igazságügyminiszter, a főügyész és a rendőrprefektus között lefolyt, kitetszik, hogy a monarkisták titkos üzeleit a kormány szíjjel fogja robbantani. Maga Déroulédé Croissier-ben nyaral.

(Dreyfus ügye.)

Páris, július 26.

A Petite République arról értesül, hogy Dreyfus beteg. Erős láza van. Tegnap és tegnapelőtt saját kívánságára meglátogatta a katonai orvos.

Páris, július 26.

A Figaro szerint Loubet elnök megkérdezte Mazeaut, hogy neki, aki a Dreyfus-pör összes aktáit átvizsgálta, mi a véleménye a Dreyfus bűnösségéről.

Mazeau azt felelte, hogy a legkisebb bizonyítékát sem találta Dreyfus bűnösségének, de sok adatot, amiből azt következteti, hogy Dreyfus ártatlan.

Páris, július 26.

Dreyfus a nagy hőségtől lázas volt, de már jobban érzi magát. Most szakadatlanul dolgozik védőbeszédén ügyvédekkel együtt.

A védelem még nem állította össze a bejelentendő tanuk névsorát. A védők ki akarják hallgattatni *Lebrun-Renault* kapitányt és *Quenay de Beaurepaire*-t, akiket a haditörvényszék nem idézett meg, hogy így bebizonyítsák előbbi valóságait és gyanúsításait alaptalan voltát.

A végtárgyalás alatt a katonai fogházhoz vezető utcákat el fogják zárni. A tárgyalási termet telefontal fogják összekötni a prefektúra, a csendőrkaszárnya és a rendőrség épületével.

Az antisemiták és az antirevizionisták folytatják az agitációt. Tegnap még a katonai fogház kapuját is teleragasztatták plakátokkal és tüntetést rendeztek azoknak lakása előtt, akik a revízió mellett kardoskodnak.

(A tüntetők ellen.)

Páris, július 26.

A kormánynek föltűntek *Marchand*nak gyakori összejövetelei a köztársaság-ellenes pártokkal, amiért is megtiltotta az őrnagynak, hogy Rennesbe utazzék.

Páris, július 26.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök ma hosszasan tárgyalt az igazságügyminiszterrel és a rendőrfőnökkel az esetleg bekövetkező zavargások elhárítása tekintetében. A rendőrség messzemenő intézkedéseket tett és készen várja a tüntetéseket.

Páris, július 26.

Az a vizsgálat, amelyet *Lequyas* közoktatásügyi miniszter *Weil*, a *Voltaire*-liceum tanára ellen elrendelt, kiderítette, hogy *Weil* bár nem adta tanítványainak irásbeli feladatát Dreyfus védelmezését, azonban erről előadást mondott. Ez volt annak a panasznak az alapja, amelynek következtében az akadémiai tanács felfüggesztette *Weil* működését.

HIREK.

Petőfi a börzén.

Petőfi emlékét a börze is meg fogja ünnepelni. Ma a börzén ívet kötöztettek, amelyben azt kéri, hogy a börze hétfőn Petőfi emlékére maradjon zárva. Az ívet száznál többen írták alá s ma délután fogják benyújtani a börze tanácsához, amely a dologban határozni fog.

Ne méltóztassék izléstelen gondolni. Petőfi nevű ur se nem ad, se nem vesz a börzén. Petőfi nevű ur nincs Budapesten. Aki nevet változtatott, az mind érezte, hogy ezt az egyet bántani, vásárba vinni, akár tollnoknak, akár börziánérnek nem szabad csak úgy fölvenni, mint a köpenyegyet. Nem éppen mind, mert lakik Budapesten egy Petőfi Adolf. Szatócs a Csömöri-uton. Szóval ketten vannak. Sándor, aki már elhunyt szegény és Adolf, akitől aprófát, szentet és zöldséget lehet vásárolni — jutányos árban.

Egyebekben azonban szűz még ez a név. Sajnos, most kissé kikezdték a költők, de hát ezt is kiheveri majd. Lehull róla Adolf is, a kicsi poézis is, meg az ünnepség is, amelyben szóhoz jutnak mindenféle magyar nyelvtan tanárai és a polgármesterek — elmúlik minden s él, nagyszerűen él Petőfi Sándor. Nem lehet ezt a nevet kompromittálni sehogy se. Neki magának se sikerült, pedig izgága ember volt, úgy mondják. Olyan verseket is írt, hogy a békeséges polgár fején az ég felé mered minden hajszál, ha olvassa s most, hogy arról van szó, hogy ünnepelni kell, némi teljességgel jelentéktelen kivételektől eltekintve, senkinek se jut eszébe félreállani. Szóval mink is büszkék lehetünk Petőfi Adolffal, aki az elhunytban bizonyára kedves nagybátyját gyászolja. Nyugodjék békével.

Petőfi Sándor maga ment el a börzére. Amint fennebb ez apró betűkben olvasható, már több mint száz aláírás van azon az íven, amiben azt kéri a tőzsdetanácstól, hogy hétfőn maradjon zárva a vásár — tekintettel a nemzeti ünnepre. Istenem, a tőzsde ünne-

pel. Egy napig nem lesz árfolyam, amiben megáll a vérkeringés a lázas testben, amely épülő és faldokló milliók kapkodnak minden olyan pere után, amiben adni lehet, meg venni, forgatni a vagyont, turkálni benne, vagy eszeveszetten lihegve futni utána, a börze komplikált, és korékból, nagy kerékből, ezer rugóból és sok fékből összekombinált szerkezete megáll egy napra. Nagy dolog ez. Ugy kell lenni, hogy roppant nagy eset. Én persze nem tudom, mert a javaim fölött nem a börzén birkóznak, nem is ismerem azt a helyet, de úgy adták ide nekem azt a kis hirt, amit kis betűvel szedtek ki a soraim fölé, hogy: nagy eset, nagy eset.

Bizonyára az. De én egyebekben bátorodom a nagyságát keresni, nem abban, amit bizonyára többen látnak meg benne, hogy tudniillik: ime, milyen szép a tőzsdétől, hogy résztvesz a nemzet ünnepében. Hogy az a sok németül beszélő ur mégis csak magyar szívvvel gondolkodik. Mégis csak hazájuk nekik ez a haza. Mégis csak huznak hozzánk és még sok mégis. Ugyan kérem, ne fedezzük ezt föl, ne bántuk meg vele azokat a tisztességes, aranyláncos, aranyevikkes urakat. Hiszen csak természetes ez. Itt laknak, itt élnek, ebbe a földbe gyökerezik az ekszisztenciájuk, a német kérdésekre már magyarul felel a gyermekük s mint ahogy esztendőről esztendőre itt hajt fejet a magyar buza s itt burjánzik a magyar részvény, amivel üzlet csinálnak, éppen úgy esztendőről esztendőre itt nőtt a szemük előtt, köröttük az ország. Érdemes polgárnak lenni benne. S ha nem így volna, akkor is hogyan képzelhető az el, hogy egy bennünk, a mi javainkból táplálkozó s nem kenyéren és vizen, hanem peszenyén és pezsgőn élő intézmény hátat fordítson nekünk? Hát ne csináljunk ebből nagy dolgot. A börzének ünnepelni kell velünk, örülni, gyászolni, ha akar, — de akkor is, ha nem akar. Erről persze szó sincs.

Amit én szépnak találok ebben a dologban, az olyan téma, ami a Csanády Sándor ur lapjába volna illendő, ha Csanády Sándor ur élne és lapja volna neki. Ugyanaz a Csanády Sándor, kivel kapcsolatban a Csicseri Bors ur lapjának átkozódó figurája ezt a szelid jó kívánságot szólja ki: — Legyél te a Csanády uraság nadrágján sárga-fekete zsinór! Ó tudná elmondani, hogy az átkos, közönséges intézmény mit vétett nekünk. Ó talán tudná is, én nem tudom. Nem értem a közgazdasági politikát, a vámdolgokat, nem látom a kárt — abban, hogy közös a hadsereg, hogy ketten fizetünk egy nagykövetet, egy konzult, két uraság egy bojtárt, nem értem a politikát, de egyet megtanultam látni. A magyar ember mindenképpen elvesztette a kritikáját a — közös háztartás révén. Csanády bácsiékban nem volt két krajcár ára objektívítás, ha odaátrol volt szó s a hatvanheteseben két krajcár ára *mersz*, ha kissé önérzetesen kellett megbecsülni az itthont. Hogy a vámunkat, a piacunkat és mit tudom én, hogy mi micsodánkat, odaadtuk a békeség kedvéért a barátunknak, az bizonyára mind rendjén van. Okos emberek csinálták ezt úgy, ahogy csinálták. De odaadtuk a lelkiünket, az önérzetünket — s ez bolond dolog volt. Menti az, hogy gavallériából csináltuk. Mint ahogy a magyar ur elégeti az ezrest minden igazi ok nélkül, úgy dobtuk oda a becsületet, amivel pedig tartozunk magunknak — minden ok nélkül. Nem volt ez program, egyikünk nem is tudta, hogy mit csinál a másik s mindenikünk áldozott a közös kincséből. Szórtuk... Tekintettel arra, hogy itthon a tulsó oldal kierőszakolta az uri virtuskodást, mert a jelenlennel nem számolt, a nem létezőben élt s lehetetlent követelt — s tekintettel arra, hogy tülfelel pedig ez néha, ritkán itt is, a mi palotánkban egy öreg, sok csapással sujtott végtelenül korrek jó embernek kellett hódolatot adni, elvesztettük a kritikai érzékünket s hiábavaló módon, azért, hogy urak legyünk, olyan urak,

akik csak mindig adnak s nem nézik azt, amit kapnak érte, adtunk, adtunk... Olyanformán, hogy már félre is lehetett érteni... S ezek között az örökké adakozó urak között ott volt a börze is. Ott bizony. Azon a házon nem igen láttál zászlót, édes magyarom, ha csak — a meghibbant kritika értelmében — szankcionálva nem volt az ünnepe, vagy ha attól nem kellett tartani, hogy beverik az ablakokat az utcáról.

S ime már a tőzsde is tud kritizálni, mondván, hogy add meg a te uradnak, ami az övé, de add meg a magadé a nemzetednek is. Az a fontos, hogy idáig eljutottunk.

(Th.)

A fiskus.

— Egy szegény ember leveléből. —

... Hát tessék elhinni, nem vagyok rá büszke, hogy a német császár is azt mondta: — Gyűlölöm a fiskust, mely olyan kicsinyes!

Nekem gyanus, hogy ezt a mondatot az összefüggéséből kiszakítva méltóztattak forgalomba hozni. Császár és szegény ember ritkán járnak egy uton s ha nekem valaki hirül hozná, hogy ő felsége az orosz cár így szólott volna a pénzügyminiszteréhez: „azt akarom, hogy a szegény embernek is legyen pénze“ — azt gondolnám magamban, hogy a cár azt a pénzt *adóba* akarja elszedtetni, azért kívánja a szegénynek. S mikor a német császár egyszer kifakad, hogy gyűlöli a kicsinyeskedő fiskust, én várok a lelkesedéssel, mert előbb tudni akarom, hogy melyik kicsinyeskedés lázította fel a császár urat? Az, hogy a fiskus két garas miatt holtra bosszantja a szegény embert, vagy az, hogy egy por rongyos milliócskával is fukarkodik, mikor a császár fegyvereket, hajókat és kicsi gyarmatcskákat szeretne? Lehet ugyanis a fiskusra két szempontból is haragudni. Sőt talán minden szempontból haragudni kell rá. És nincsen kizárva, hogy amilyen kicsinyes *zsarnok* lefelé, olyan kicsinyes *rabszolgá* fölfelé a fiskus. S ha én gyűlölöm a fiskust, mert két garasért meggyötör, a császár meg gyűlöli, mert egy pár rongyos milliócska miatt utját szegi az ő nagyra törő álmainak. Akkor aztán én is gyűlölöm a fiskust, a császár is gyűlöli a fiskust — de nekem ugyan kicsi okom van a büszkeségre s ostobaságra volna hinnem, hogy oo most már a császár is velem tart. Ördögöt tart velem. Legfőleg azzal vigasztalhatom magam ezután, hogy a fiskus még kegyetlenebb *zsarnok* lesz, mert a császár még nem nézi elég engedelmes rabszolgának.

Kérem tehát az egész összefüggést. Hogy tudjam, melyik kicsinyeskedést gyűlöli a császár ur. Aztán talán én is lelkesedem...

Ha már éppen írok a fiskusról, hát mondok még valamit. Olvasom, hogy törvényt csinálnak az incifinci adósságok végrehajtása ellen s már nem egzekváltják a szegény embert az utolsó vánkosaig, ha a várható eredmény még a költségeket sem fedezné. Erre is azt mondják, hogy milyen jó lesz a szegény embernek! S hogy milyen humanusan kezd gondolkozni a fiskus! Engedelmet kérek, de itt is túrtörtetem a magam lelkesedését. Először is nem valami nagy jó az a szegény embernek, hogy ha az ő vagyonkájának elárverezése még a költségeket sem fedezi. Az volna a jó, ha minden ilyen egzekució után egy köruti palota maradna meg neki fölöslegnek. Olyan igen szegénynek lenni már magában sem jó, hogy irgalomra szoruljon az ember. De aztán hol a fiskus humanizmusa? Félre ne tessék érteni. Én a világot sem keresem, mert mindig baj az, ha az elefánt cirógatni s a fiskus kedveskedni akar. Veszedelem kerekedik belőle. De a kicsi egzisztenciák szempontjából esetleg még káros is lehet, ha törvényben

mondják ki, hogy őket egzekválni nem szabad. Megmondom, miért. Valamikor a szegény ember könnyen vehetett magának részletfizetésre varrógépet s ha az asszony meg a leány egy kicsit szorgalmatos volt, meg is éltek szükecskén. Ha így se csöpönt jövedelem, hát akkor legfőkébb a vánkossal együtt elárverezték a varrógépet is. De amikor törvénybe jött, hogy a varrógépet nem szabad ellicitálni, akkor *többet nem is kapott a szegény ember hitelle gépet*. Mert nem bolond a kereskedő, hogy ilyen törvény mellett gépet hitelezzen neki. Hát így néz az ki, ha az elefánt cirógat s az állam humanus akar lenni. Mihelyt pedig egyszer kijön a törvény, hogy a nagyon szegény embert egyáltalán nem lehet licitálni, akkor *nincs is többé hitele*. Most a grájzleros boltjában tele vannak írva krétával a fiókok, hogy Kovács Pálné öt krajcárral tartozik turóért, Verebély Györgyné meg tizzelet cipőért. Mert volt *nagy* némi hitele a szegénynek idáig s csak nagy tudott eltengegni, hogy ezzel a kis hittel megtoldotta a keresetét. De ha egyszer a kis licitációk tilosak lesznek, a grájzleros sem lesz bolond aitelezni. Hitelez majd Rothschildnek, de nem Kovács Pálnénak.

Hát azért mondom. Nem jó a fiskus zsarnoknak, nem jó rabszolgának, de az Isten örizzen tőle, ha humanus akar lenni . . .

O Giovanni!

XIII. Leo pápa kies vatikáni szőlőkertjében sétálva, találkozott régi, öreg kertészével. A szentlelkű földmives, amint már ez szokás, térdre borult a szent atya előtt s úgy akarta megvárni, hogy a pápa tovahaladjon mellette. De az öreg egyházfejedelem hozzálépett, ősz haját megsimogatta s felsőhajtott:

— O Giovanni, ha tudnád, hány millió lírát ér ez a kis szőlőkert! s szomorú mosolylyal az ajkán, lassu léptekkel tovament a széles lombu, árnyatadó fák alá.

Giovanni pedig fölkel, leverte térdéről a port s nagyot bámult. Körülnézett, mintha meg akart volna győződni róla, vajjon arany-nyá vált-e a szőlőkert minden vonyigéje s az érő szőlő fürtjein nem csillognak-e gyémántszemek. A Tiberis felől halk szellő suhant át a vatikáni szőlőkerten, megborította a csipkés, susogó szőlőleveleket. Giovanni még mindig álmélkodva nézett maga elé. Hiszen ez a szőlőkert alig ér néhány ezer lírát!

Jámor Giovanni, miért nem olvasod a *Corriere de la Serat*. Ott van egy rövidke hír, az megvilágította volna a te álmélkodásod sötétjét. Előkelő, híres papok jártak minap a pápánál. Világi emberek megbízásából. A világi emberek kereskedők voltak, a papok pedig minden időben szerették a gazdagságot. Az előkelő, híres papok vezetője pedig térdre borulva szólott a pápának:

— Szent atyám! Jövő szentöndre Párisban megnyílik a nagy nemzetközi kiállítás. Ó engedd meg, hogy a te híres vatikáni termésemből küldjünk oda néhány palackkal. A drága, finomművű palackokon pedig a vatikáni vignetta hirdesse: XIII. Leo pápa termésemből.

S a beszélő pap hangja ájtatos lett, mintha csak a szószéken állana a templomban. Jobb kezét ájtatosan szivére tette s szemhunyorgatva folytatta:

— Szent atyám, mennyi sok szegény és szűkölködő szabadulna meg gondjától, ha azt a néhány palack bort kiállítanók.

A pápa kérdő szemmel nézett a jámbor papra, de az még ájtatosabban folytatta:

— Szent atyám, akadtak derék, igazlelkű világi emberek, akik oly nagy művészek, hogy a bor gyártásának mesterségét a tökéletességig fejlesztették. Ezek millió és millió palack olyan bort akarnak forgalomba hozni, mint amilyent mi kiállítunk a párisi kiállításon. Mindegyikre ráírnák: *XIII. Leo pápa termése*. S hogy ezt megengedd nekik, esztendőnként többet fizetnének neked, mint

a mennyi Péterfillért hordanak össze a világ minden hívi. O hány szegény könnyét száritthatnak fel ezzel a pénzzel!

XIII. Leo pápa szót sem szőtt és ajtót mutatott a szent és jószívű küldöttségnek. Aztán sétára indult a vatikáni szőlőkertbe, azokról a lelki pásztorokról gondolkozva, akik az ájtatosság mesterségét a tökéletességig fejlesztették s a vallás vignettájával gyűjtenek százezreket.

Ilyesméről elmélkedve találkozott veled jámbor kertész s ezért susogta:

— O Giovanni!

Mihil.

Budapest, július 26.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatásnak téhát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásádtól akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigoruan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben őhajt lenni kedves közönségével.

— **Seemélyi hírek.** Lajos Viktor főherceg ma délelőtt Frigyes császár özvegyének látogatására két napra Kronbergbe érkezett. — Gróf Szapáry László fumei kormányzó ma Bécsbe érkezett. — Sedl Ignác belügyminiszteri államtitkár hazautazott Vas megyébe, Táplánfára, hat heti szabadságra. — Loubet elnök ma reggel Montelimarba érkezett és anyjának látogatására Marsanneba ment. Az elnök este visszatért Montelimarba. — Tarkovics József államtitkár több heti szabadságra Budapestról elutazott. — Reiner Mihályt a Dunabiztosító-társaság titkárát, igazgatóhelyettesé nevezték ki.

— **József főherceg Zichy Jenőnél.** József főherceg az elmúlt napokban több napig gróf Zichy Jenő vendége volt Szentiványban. József főherceg a honvédségnek Szentivány környékén tartott gyakorlatait szemlélte meg és pedig hét ezrednek a gyakorlatait. Klobucsár altábornagy és a főbb tisztek szintén Zichy Jenő szentiványi kastélyában laktak, a kilenc napig tartott gyakorlat ideje alatt. József főherceg honvédségi főparancsnok szemléle négy napig tartott, amely idő alatt a fenséges ur igen gyakran elbeszélgetett Zichy Jenő gróffal, kérdézőkődvé az ázsiai utjáról s a magyarok őshazájáról. A gyakorlatok végeztével katonai löversenyt rendeztek az ezredek tisztjei és legénysége, amely alkalommal Zichy Jenő az összes tiszteket családostul meghívta magához lakomára.

— **A szervita atyák ünnepe.** A szervita-rendi atyák ma és tegnap tartották meg a templom védőszentjének Szent-Annának nevenapját. Az ünnep egyházi része tegnap délután fél 5-kor kezdődött, amikor Hoffmann perjel nagy papi asszisztenciával misét mondott. *Kabel* garam-kővesdi esperes német szentbeszéde után ma 9 órakor Pauer szervita atya magyarul prédikált, utána pedig dr. Horváth József belvárosi káplán szókokolt. Tíz órakor tartották meg az ünnepi misét, amelyen Vezinger Károly esztergomi apát-kanonok pontifikált nagy papi segédlettel. Mise alatt a templomi énekar *Noseda* karnagy vezetése alatt remek egyházi dalokat adott elő. Délután fél 5 órakor zenés litania volt, amelyen a szertartásokat *Brichta* tartományi titkár vezette.

— **A román trónörökös Budapestén.** A román trónörökös és neje ma délelben 1 óra 10 perckor a predeali gyorsvonattal Budapestre érkezett, *Bresano* román ezredes és neje kíséretében. A vonatot *Fachs* udvari marsall vezette. A fenséges pár fogadására a keleti pályaudvarban megjelentek a budapesti román konzulátus részéről: *Margariteszku* Greoiznu alkonzul, hely. főkonzul és neje, *Boricio* János konzuli titkár, *Difrea* János segédtitkár, az államvasut részéről: *Tolnay* h. üzletvezető, *Ofner* felügyelő, *Neumann* állomásfőnök, a rendőrség részéről pedig *Pavlik* Ferenc rendőrfelügyelő. *Margariteszku* alkonzul neje szép csokrot nyújtott át a román trónörökösnek. A trónörökőspár a megérkezés után a főhercegi váró-

teremben megebédelt és 2 óra 20 perckor a bécsi gyorsvonattal Coburgba utazott.

— **A kereskedelmi miniszter Pozsonyban.** *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter feleségével és leányával, *Szerényi* József országos iparfelügyelő, miniszteri osztálytanácsos, és *Vértessy* Kálmán osztálytanácsos, dr. *Avy* Pál miniszteri titkár és *Déczy* forgalmi felügyelő kíséretében a gyorsvonattal Pozsonyba érkezett. A pályaudvaron a város nevében *Taller* polgármester, *Broly* alpolgármester, *Andrássy* főjegyző és *Kutsera* városkapitány üdvözölte. A hölgyeknek szép virágcsokrot nyújtottak át. A fogadtatásnál jelen volt még *Mihályi* kereskedelmi kamarai elnök és *Peterfy* iparfelügyelő. A polgármester üdvözlő szavaira a miniszter szives szavakkal mondott köszönetet, aztán a városba indult, amelynek nevezetességeit ebéd előtt megtekintették. A miniszter meglátogatta az *Izabella* főhercegnő védnöksége alatt álló háziiparegyesület raktárát, ahol a távollevő főhercegnő nevében báró *Kots* főudvarmester véje üdvözölte a minisztert és nejét; aztán a téli kikötőmunkálatokat, a kereskedelmi és iparkamara helyiségeit, a ligeti diszkertét és a koronázási emlékszóbrót tekintette meg. Ebéd után a miniszter számos gyárat tekintett meg. Megtekintette a pozsonyi nagy alagút kibővítési munkálatait, a dinamitgyárban, ahová a társaság este 7 órakor érkezett, *Philipp* konzul vezérigazgató, *Gajary* Ödön igazgatósági tag és *Lohr* gyárvezető üdvözölték a minisztert, ki a látottak felett teljes elismerését fejezte ki. Éjjel egy órakor a miniszter és kísérete a rendes személyvonattal *Zsolnára* utazott.

— **A költő álma.** Gondolta a professzor ur, hogy ha már olyan nagy a felfordulás ezen a világon, megpróbál ő is valami nagyot. Amint elmerült egy a delutáni gondolataiban, eszébe jutott, hogy hamarosan népszerűsége lehetne vergődni ebben a felfordult világban. A dolog egyszerű. A fiuk bámulni fognak egy kicsit, az újságok lármáznak majd, de a népszerűség mégis csak meglesz. Záró vizsgára még a párisi liceumban sem lehet aktuálisabb témát találni, mint ezt: *A költő álma*: Loubet elnök végig nézi a július 14-iki revuet. Jobbján *Dreyfus* kapitány ül. Balján *Picquart* ezredes. A költő jelen van a rehabilitált ártatlanság ünnepén . . . Egyszerre felébred a költő, megtörlí szemét. Nem lát semmit. Minden csak álom volt . . .

Ezt a témát találta ki a professzor ur. A fiuk irtak, irtak. Lázás fantáziájuk előtt végigvont minden kinszenvedése a meggyőzött kapitányoknak. Olyan szép irodalmi dolgozatok évek óta nem kerültek a vizsgáló bizottság elé, mint most. Meg is volt a kellő eredmény. Egyetlen egy tanuló sem bukott meg. De valószínű, hogy ami oly ritkán történik meg különben, a professzor urat buktatják meg ezért a kis csinytevésért.

— **A Kőburgok gyászmiséje.** *Kőburgból* táviratozák: *Kőburg* Klementina hercegnő gyermekeivel, *Ágosttal* és *Klotilddal* ideérkezett és megjelentek azon a nagymisén és rekviemen, amelyet Klementina hercegnő férjének lelkiüdvéért halála évfordulója alkalmából mondatk. A szász-kőburg-gótai hercegi pár holnap utazik el innen. *Ferdinánd* román trónörökös és neje holnap érkezik ide.

— **A cukoradó ellen.** *Bécsből* jelentik: *Grácban* az államügyész lefoglalta a lapokat, amelyek a gráci községtanácsnak tegnap esti tiltakozását a cukoradó és a 14. §. ellen közölték. *Brünnben*, *Leitmeritzben*, *Egerben* és *Varnsdorfbán* gyűléseket tartottak a cukoradó ellen.

— **Házasság.** *Güll* Vilmos tanár Budapestén nőül vette *Mayer* Renée kasszonyt, *Mayer* Gusztáv fővárosi zenetanár leányát. Násznapok voltak: dr. *Prém* József ismert író és dr. *Török* Gyula ügyvéd. *Révai* Károly temesvár-belvárosi községi tanító július 23-án tartotta esküvőjét *Marrburgban*, *Weingerl* Józiska kasszony tanítónővel. *Neunewirth* Ignác Budapestről, tegnap tartotta esküvőjét *Simon* Jozefin kasszonygyal, *Simon* Elias földbirtokos leányával *Nagy-Somkaton*.

— **Az Örökimádás temploma.** Az *Erzsébet királyné* emlékére épülő Örökimádás temploma fejezővármegyei bizottsága megalakult. Elnökké gróf *Czirák* Antalt, alelnökké *Tallán* Vilmost választották. Az elnökség érintkezésbe lépett dr. *Steiner* Fülöp megyés püspökkel abból a célból, hogy *Erzsébet királyné* halálának évfordulóján, minden templomban misét tartsanak és hogy a püspök megengedje, hogy a misén a kegyeletes céla gyűjtsenek.

— **Magánhivatalnokok nyugdíja.** A *Neue Freie Presse* szerint az osztrák magánhivatalnokok általános, kötelező nyugdíj-jogosultságáról szóló törvényjavaslat elkészült. A tervezet szerint a nyugdíj-intézménybe való belépés a 18-ik életévtől az 50-dik életévig mindkét nembeli magánhivatalnokokra nézve kötelező. A befizetésnek a fizetésekkel százalékos arányban kell állania és a vállalkozók és hivatalnokok által közösen teljesítendő. Az átlagos díj nem haladja meg a fizetés 10—12 százalékát.

— **A Haller grófnők gyászsa.** Amikor a nyár minden virágját koszoruba fonják, hogy földszítsék vele a fehéregyházi csatásit, gyászruhát öltenek a Haller grófnők, akik akkor gondolták már Petőfi s a névtelen hősök sírját, amikor e hazafias tettük még bűn volt az osztrák kormányzat szemében. A fenkölt lelkű Haller Luiza leányának férje Stoppón Pál tüzérszázados hirtelen meghalt. Még 21-ikén kivonult útegyével a gyurzyeváci hadgyakorlatokra, de másnap reggel hirtelen rosszul lett s néhány órával később holttestére borult szerető hitvese és anyósa. A két nemeslelkű hölgy talán gyászsa miatt távol marad a segesvári ünnepségtől, de az a sok ezer ember, akik a jövő vasárnap ott Petőfi emlékéit ünneplik, bizonyára nem fognak megfeledkezni róluk, kik a Petőfi-kultusz első tűzét lobogtatták.

— **A váci püspök temetése.** A váci egyházmegye aszkétaelölt püspökéhez méltó egyszerűséggel temették el ma délelőtt Schuster Konstantint, a váci székesegyház kriptájába. A temetési szertartást Bubits Zsigmond végezte nagy asszisztenciával. Fél kilenckor lehozták a püspök holttestét a kertben rögtönzött ravatalra. A koporsóra a püspöki jelvényeket: az infulát, a pásztorbotot, a gyűrűt és a kelyhet a misekönyvvel helyezték, a koporsó lábánál három piros bársony-vánkoson a Lipót-rend nagykeresztje, a Ferenc József-rend nagykeresztje és az elsőosztályú vaskoronarend feküdt. A ravatal körül Pestvármegye hajdúi alkották a díszőrséget. A küldöttek között ott voltak Beniczky Ferenc főispán, Beniczky Lajos alispán és Fazekas Ágost főjegyző Pestvármegye képviselőjében, a magyar piaristák küldöttsége élén Magyar Gábor rendfőnökkel, Szerencs János a főrendiház képviselőjében, Vác város küldöttsége Zádor polgármesterrel az élén, az összes váci körök és egyesületek, több más város és megye, továbbá a kalocsai káptalan küldöttsége.

Félkilenc után megkondult a székesegyház nagyharangja s a papság bevonult az udvarba; a kispapok, majd az összes jelenlevő lelkészek karjában, a káptalan tagjai és végül jött egyházi gyászdíszben Bubits, akinek dr. Wierer Lajos nagyprépost, választott püspök, Spohner József és Markovics Lázár apátkanonokok, Ujhelyi István címzetes prépost kanonok, Belki Károly és Kozov József segédkeztek. A koporsó-beszterelés után a menet megindult a székesegyház felé. Hat pap vitte a koporsót, utána jött Balás oldalkanonok és Bakas Károly kanonok, aki az elhunyt titkára volt éveken keresztül. A székesegyház körül elterülő teret nagy néptömeg lepte el. A székesegyház szentélyében ravatalra helyezték a koporsót. Az egész szentélyt gyászleppellel vonták be. A templomban Bubits Zsigmond gyászmisét mondott, ezután ő és négy asszisztense egymásután beszterelte a koporsót. A koporsó-beszterelés után a menet levonult a templom hajója alatt fekvő kriptába, ahol Bubits püspök újból beszterelte a koporsót, majd a sirt s ezzel a temetési szertartás véget ért. A koporsót ekkor behelyezték a sírba, mire a papság eltávozott s a kőművesek azonnal befalazták a sír száját.

Schuster Konstantin sírja közvetlen elődje, Peitler Antal püspök sírja mellett van. Balra az alatta lévő sorban nyugszik a két Althann püspök-kardinális, akik közül az egyik szicíliai alkirály is volt. A közönség egész nap zarándokolt Schuster sírjához. A temetési szertartás után Jung János főszentelt püspök mondta a székesegyházban az angyalok miséjét. Délben a püspöki palotában lakoma volt, amelyre az összes, a temetésen megjelent küldöttek hivatóságok voltak.

— **Halálozás.** Ludwigh Ágoston, Szepes-Béla város főbírája 74 éves korában meghalt. Az elhunytban Ludwigh Gyula m. államasuti elnökgazdátok unokabátyját gyászolja. Temetése tegnap volt a város nagy részvétele mellett. Weber Samu ág. hitv. ev. alesperes és szepes-béla lelkész becsuztatta el megható gyászbeszédében, amelyben az elhunytnak a város fejlődése körül szerzett érdemeit esetele.

Tyukos József székesfővárosi tisztviselő meghalt 43 éves korában. Ma délután temették el.

Presburger Vilmos, július 23-ikán meghalt hatvan éves korában Budapesten.

Nagybecskereken ma meghalt Izodár Ernő nyugalmazott osztrák és királyi ezredes, aki részt vett az olaszországi háborúkban, nevezetesen jelen volt Velence ostrománál; a szolfériai ütközetben a harc-téren kapta meg a katonai érdemkeresztet a hadiszíntszel. Részt vett a könygráti csatában is, ahol lovat lötték ki alóla. Később a királyi nemességet adott neki. Halála városszerte nagy részvétet kelt.

— **A móssai emberkinzás.** A komárommegyei kinnvallatások ügyében folytatott vizsgálat ez időszertűri eredményeképpen a Politikai Erősitő jelentése szerinti, a belügyminiszter Komárommegye alispánja ellen a mai napon megindította a fegyelmi vizsgálatot. A főbűnös szolgabíró a belügyminiszter ma kiadott rendelkezéssel felfüggesztette állásától, ellene is megindítván a vizsgálatot

— **Boldog, nem boldog...** A napokban egy napihír vastag betűs címében tettük meg azt a határozott kijelentést, hogy: „— Marosujvár boldog!” Arra építettük ezt az örömdöntést, hogy Marosujvárot — mint egy vidéki laptan olvastuk — nincs egyetlenegy zongora sem és Odry Lehel e miatt nem is tarthatta meg hírdetelt hangversenyét. Sovárogotunk is erősen Marosujvár csöndessége után. És most kislül, hogy Marosujvárot igen is van tizenöt darab jó zongora. Tizenöt zongora mellett csöndes-e, boldog-e, nem boldog-e Marosujvár? — erre nézve két nyilatkozatot kaptunk, ime mind a kettő:

I.
A Budapesti Napló 198-dik I. számában Marosujvár boldog! címmel egy kis hír jelent meg, amelyet szerkesztő ur szives jóakarattal a valóságának megfelelőleg a következőkben igazolt helyre. Az igaz, hogy „aki csöndre, nyugalomra, zajtalan pihenőre vágyik”, az jöjjön el Marosujvárra, mert hát ezt itt fel is találja. Ez reánk marosujváriakra nem is szegény; s aki ide jön, talán éppen azért is jön. Hogy azonban Odry Lehel ur művészi körútjában zongorát nem kapott, annak korántsem az az oka, hogy mi szegény falusiak a zongorát csak hírből ismerjük — konstátálom, hogy Marosujvárt tizenöt darab jó zongora van — hanem más. Odry Lehel ur eselőtt öt-hat évvel művészi körútjában szintén befoglalta Marosujvárt, s akkor zongorát is, meg oly szép közönséget kapott, hogy teljes anyagi sikerrel távozott el a művésztársaság. Azonban Odry Lehel ur s művésztársai elfelejtették, hogy a szíveségből adott zongorát haza kell szállítani s azt az illető tulajdonosának meg is kell köszönni. A zongora arányát — hazaszállításért két forintot fizettem. Jelen alkalommal Odry Lehel ur megbízottjának, Demény Albert urnak — midőn nőtől s tőlem a zongorát kérte — megmondtam, hogy miért nem adok zongorát. Hogy mások miért nem adtak, azt nem tudom, de azt hiszem, annak is lesz valami magyarázata. — Ha Odry Lehel ur s művésztársai nem szokták zongorát tokba helyezni hordani, legalább a szíveségből adott zongorát tartsák kötelességüknek hazaszállítani s azt megköszönni. Mert mi jó falusiak ezt joggal elvárjuk hazánk fővárosának legelső-rangu művészeitől is.

Maradok a tekintetes szerkesztő urnak tisztelő szolgálja:
Jován Antal,
állami iskolai igazgató.

II.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

Mintán szilárd meggyőződés, hogy a Budapesti Napló pártját fogja a szenvedő emberiségnek, vagyok bátor panaszommal, az itt idők fűrdővendégnek nevében önközöz fordulni. Marosujvárra jöttem nyaralni, itt vagyok már két hete, elköltöttem az utiköltségre vagy hatvan forintot, itt legalább annyit, mint tavaly Badenben. Mindez azonban számba sem vehető azokért az élvezetekért, amit itt az embernek nyújtanak.

1. A kincstári vendéglobban akkor jut az ember helyhez, ha jóelőre délelőtt lefoglalja.
2. Az egész fűrdőterületen egy árnyas helyesko sínus, ahol az ember sétálhatna, így az égető nap ellen szobákba zárkózunk.
3. A szobánkban a lehető legesendesebben kell viselkednünk a fűrdőigazgató rendeleto folytán, aki a telepen egyáltalában nem mutatkozik.
4. Végre beköszönt az este, az egyedüli élvezet! Hja, de az istenek megirigyelték ezt is tőlünk; beállított ugyanis az igazgató ur egy ismerőse, aki naponta — podagrás lévén, — már 8 órakor ágyban van és kieszköszölte, hogy 9 órán túl a telepen már mozdulni sem szabad.

Persze mi az erőszaknak engedünk. Kérem már most, tessék nekem megmondani, mikor üdüljek? Anyira ment az öreg ur, hogy kijelentette, ha valakit kilenc órán túl hall, azt 6 lelvél, mert revolverrel van ám 5 felfegyverkezve. Két diákon kívül ez az egyedüli férfi a fűrdőtelepen, mert mi asszonyok, vagy kilencen szalmaövegyek vagyunk!

Maradtam kintnőn tisztelettel
Marosujvár, július 21.
Egy Marosujvárot fűrdőző asszony.

Már most így áll a dolog:

Tizenöt zongora van	nem boldog
Csőndesség van (az I. levél szerint).....	boldog
Muszájból van csöndesség (a II. levél szerint).....	nem boldog
Kilenc szalmaövegy asszony a fűrdő-vendégsereg	boldog
Nincs férfi (az öreg uron kívül) a telepen	nem boldog
Nincs fa	nem boldog
Nincs hely a vendéglobban	nem boldog
Kilenc után aludniok kell az asszonyoknak	nem boldog

Szóval jobb lett volna Marosujvár zongorátlan-ságába belyugodni, legalább azt hitte volna a világ, hogy Marosujvár boldog. Így csak számolgatjuk az ujjaink: boldog, nem boldog...?

— **A kerületi betegsegélyző pénztárak.** A kerületi betegpénztárak igazgatósága, mint megirtuk, az orvosok beteglátogatási díját 40 krajcárral 20 krajcárra szállította le. Az igazgatóság e rendelkezésbe az orvosok nem nyugodtak bele s már is mintegy kétszáz orvos jelentette be az igazgatóságnak, hogy nem hajlandó ilyen díjazás mellett az egyesület szolgálatában maradni. Az igazgatóság tegnap tartott értekezletén kimondotta, hogy a beteglátogatási díjak leszállítása nem megmáshatlan határozat, mert ez ügyben végérvényesen a közgyűlés fog dönteni.

— **Rejtélyes bűntett.** Lugos-ól táviratozza tudósítónk: Lugos és Honoris között egy férfi hullájára akadtak ma. Mire azonban a bírósági kiküldöttek a helyszínere jöttek, a hullát már valahová elvitték. A rejtélyes bűntett ügyében a hatóságok szigorú nyomozást indítottak.

— **Véres kalászkok.** Péter és Pál után — pár év óta úgy volt — mindig jöttek a szomorú táviratok, amelyekben véres kalászkokról volt szó. Az aratók összeűtköztek kényeret adó gazdáikkal és főlebbvalóikkal. Az idén nyugalom volt, abszolút csöndesség. És azt hittük, hogy ember-vér nélkül zárjuk le majd az aratás krónikáját. Hiu reményesség volt ez, hogy kinek a bűne a mi családunk, azt nem lehet határozottan megállapítani abból a szomorú tudósításból, amelyet ma Baranya-Szent-Lőrincről kaptunk. Négy arató itt Kocsis Gábor arató gazdát úgy össze-vissza szurkálta, hogy a szerencsétlen ember most haldoklik. A négy arató ki-kidől a sorból, de az aratógazda folyton hajtotta őket a munkára. Elkeseredésükben kést rántottak elő és mielőtt a többi arató megakadályozhatta volna, a szegény gazdát össze-vissza szurkálták. A körül-bellől harminec sebtől vérző Kocsis Gábor rögtön orvosi ápolás alá vették, de felépüléséhez nincs remény. A vérengző aratókat esendőrök vasr-veve szállították be a községházára. Az idei aratásnak ez az első vére, amely megáztatta a kalászkost, egy óriási dicsőségnek az eltemetője. Aratás vér nélkül, ebben bizakodtunk már, és most, amikor már több a tarló, mint az álló gabona, meleg vér piroslik a termő-talajon. Nem Kocsis Gábor aratógazda és a négy gyilkos az áldozat, a mi aratásunk rég áhitott békéje a gyászos áldozat. Oh, ha elmulhatott volna ez fölöttünk!

— **Titokzatos idegen.** Tegnapelőtt este a bécsi hajóval két bajor kereskedő érkezett Budapestre. Az uton megbarátkoztak és a Két korona szállóban vettek lakást. A vendégkönyvbe az egyik Vogl Albert 35 éves sumrini (Bajorország) kereskedőnek, a másik Hirschek Henrik 39 éves kornickai (Bajorország) kereskedő-utazónak írta magát. A vendégek Ós-Budavárába hajtottak, ott mulattak reggelig, a mikor mindketten teljesen részegen tértek vissza a lakásukra. Lefeküdtek és aludtak délig. Vacsora után megingt kihajtottak Ós-Budavárába, ahonnan ma reggel öt óra tájban végképpen elázva kerültek haza. A szálloda portása fel akarta őket szobákba vezetni, de ekkor Vogl kijelentette, hogy nem tud aludni, menjének inkább a Dunaparttra sétálni, Hirschek ráállott a tervezett sétára és — bár a portás egyre nógatta őket, hogy aludják ki inkább mámorukat — a két barát unak indult. Átmentek a Ferenc József-hídon és utjukat a holt Duna-ág mellett Promontor felé vették. Vogl utközben feltárta multját társa előtt. Elmondta, hogy a német hadseregben gyalogsági hadnagy és hogy egy lovasági ügye miatt menekülni volt kénylen. Összekapott ugyanis a főhadnaggyával és ebből afférje támadt, a párba elöl szökött meg.

— **Most mar nem bírom tovább, öngyilkos leszek!** — kiáltott fel és még mielőtt Hirschek észrevette volna, a vízbe ugrott és revolverével a vízben kétszer melibe lötte magát. Összeesett és a víz összo-osapott a feje fölött. Hirschek egy közelben levő csónakot hitt segítségül és a csónakban utána evezve, kivonszolták a partra. Az öngyilkosjelöltet nagynehezen mégis kihúzták a vízből. Vogl azonban dulakodni kezdett velük és kiszabadítva magát kezeikből, újból beleugrott a Dunaágba. Ezalatt a közelben cirkáló rendőrorjárat is odaérkezett és másodszor is kifogták a vízből. A mentőket hívták segítségül, akik Voglt életveszélyes sebeivel a Rókus-kórházba szállították. Hirscheket a rendőrök bevitték a dunai kapitányágnhoz, ahol kihallgatták. Kihallgatása után laza kísérték a Két korona-szállodába, ahol most fel-ügyelet alatt van. Vogl súlyos sebei dacára teljesen eszméletlenül van, azonban személyére nézve megtagad minden felvilágosítást. Az idegenek Budapesten igen böközten költekettek. Hirschek címére tegnap délután 50 márka érkezett Bajorországból.

— **Talált százasok.** Weil József Lehel-utca 9. szám alatt levő papírlémez-gyárában Juhász Mihály napszámos július 20-án, amikor a papírhulladékokat gyurta, egy fonállal átkötött csomagot talált, amelyből négy százás bankjegy hullott ki. A százasokat elrejtette és este elvitte Löwinger Sámuel Lehel-téri korcsmároszhoz, akinek a pénzt átadta, hogy őrizze meg. Még aznap este azonban visszakért készíáz forintot azzal a kifogással, hogy haza kell utaznia és azért szüksége van a pénzre. Többet azzán nem mutatkozott. Tegnap este Juhász szobaasszonya megjelent a korcsmárosnál és elmondotta, hogy miképpen került Juhász a pénzhez. Mindketten rögtön jelentést tettek a rendőrségnek, amely Juhászt letartóztatta.

— **Gyilkos áram.** Bécsből táviratozza tudósítónk: A nemzetközi villamos társaság műhelyében ma délután halalos szerencsétlenség történt. Penz János főszereelő munka közben véletlenül pusztá kézzel megérintette a fővezetéket, rögtön leesett az emeletről a műhely padlójára és pár pillanatnyi kint-lódás után meghalt. Az elszigeteltlen vezeték kétézer Voltá arajú árama ölte meg.

— A magyar anarkia. Erre mivelénk jöjjenek csak! Becsületes vendégmarasztaló vasvillával fogadják őket! Temesvárott legalább megmutatták, milyen orvososság kell az anarkistáknak. Éppen Nagy urnak a buzáját hozták haza a mezőről, mikor az ostoros gyerek észreveszi, hogy valakinek füstöl a pipája az asztag közt. Hamar, oda mondja a gyerek ijedten! Csakhogy nem pipás ember volt az, hanem valami rongyos, aki gyufát dugott éppen a kalász közé. El is kapta valaki a nyakát menten s amúgy nagy haragosan kérdezte meg tőle:

— Hé atyafi — aki lelked van, mit csinálsz itt?

— A rongyos szabadkozott. Azt mondta, hogy ő anarkista, meg hogy szegény ember s azért el kell veszniük a gazdagoknak. A villás emberek azonban más véleményen voltak. Kikapták a két lába alól a földet s magyar argumentumokkal jól bebizonyították rajta, hogy milyen Temesvár felé az anarkia.

— Tűz egy gázgyárban. Miskolcra táviratossá tudósítottunk: Ma este 1/2 7 óra felé a Vay-uton levő gázgyárból óriási füstfellegek osztraktak ki. Ezernyi nép töltött a gázgyárhoz, melynek gépháza egészen lángokban állott. A tűzoltóság Szombathy Sándor főparancsnok vezetésével a városra a vész színhelyén termelt és a nemrég tűzoltásra betanított katonákkal együtt vállvetve, nagy erőszakkal, egy órai munkával sikerült a tüzet lokalizálni, úgy, hogy csak a gépház teteje égett le. A veszély a tűz keletkezésekor óriási volt, mert gázexploziót tartottak. A tűz színhelyén megjelent Bittner Vilmos altábornagy, Pávay Vajna Albert ezredes, az 5-ik gyalogezred parancsnoka, Spurny alezredes, tüzérségi ezredparancsnok, Gratzl Örnagy, a város részéről Pallaghy alpolgármester. Nagy szolgálatot tett a Borsod-Miskolci Gőzmalom tűzoltósága, melyet Schreker Lipót igazgató nyomban a vész színhelyére dirigált.

— Borzalmas hajsz. Abbázából írja levelezőnk a következőket: Tegnap délután a tengerparton sétáló közönség borzalmas látványt látott tanuja. A cifra fürdőtoalettben járókló hölgyek és urak közé a hegyoldalról egyszerre csak levágtatott tuskónokron keresztül egy nagy sörénördös szekér. Lovai megvadtak fönn az országon, s egyenesen a tenger felé rohantak a nehéz szekérrel, lefelé a meredek hegyoldalon. A fürdőzők ijedten tértek ki a vadul száguldo lovak elől, több munkás versenyt futott a szekérrel, hogy megkaphassa a gyepőlőszárát. A lovak azonban a tengerbe vágtattak, s az egyik munkást úgy vágták egy sziklához, hogy halálos sebet kapott. A lovaknak semmi bajuk se történt. Öt perc múlva lomostak a szikláról a vért s a Quarner-fürdőben vigan szólt tovább a zene...

— A kocsis. Az északamerikai Massachusettsben élt nagybátyjánál Philips Addie kisasszony, akit nemrégiben hagyott árva fia, anyja s vagyonával nagybátyjára bízta. Nemrégiben egyszerre csak elült a kisasszony gyámja kocsisával, egy Kennedy nevű huszonhat éves írrel. Nemskóra megjelennek karonfogva a nagybátyja előtt s kijelentették, hogy néhány nap előtt egybekeltek s kéri Philips kisasszony örökségét, amely körülbelül hét millió dollárt tesz. A nagybátyja első dolga volt, hogy Kennedyt elkérgette s rá akarta beszélni a hugát, aki gyönyörű tizennyolc éves leány, hogy hagyja el a kocsisát. A leány nem volt erre hajlandó s nem soká hallgatta nagybátyja tanácsait, hanem tovább utazott férjével. A nagybátyjának most az a szándéka, hogy ismét gyámság alá helyezi a leányt, mert szeretné legalább a vagyont megmenteni.

— Zivatarok. Krassó-Szörénymegyében nagy zivatarok voltak. A villám tegnap Sváb főrendiházi tag gavadisál bírtokán lecsapott s nagy kazarokat lángba borított. A kár jelentékeny.

— Halálos halálgrás. Szatmárról írja tudósítónk: A szatmári Eink-féle polgári uszodában tegnap délelőtt halálos szerencsétlenség történt. Markovics Sándor főgimnáziumi hatodik osztályú tanuló, a fürdő ugródeszkájáról úgy akart a vízbe ugrani, hogy a levegőben testével megfordul s úgy merül a vízbe. Markovitsnak ez az ugynevezett halálgrása nem sikerült; olyan szerencsétlenül esett vissza az ugródeszkára, hogy az élébe vágta a fejét s elszédülve bebukott a vízbe. Az uszómester segítsége is késő volt már, mert a boldogtalan ifjút holtna fogták ki a vízből.

— A Telefon Hírmondó a nyári évadban. A főváros és környéke közönségének az a része, amely a nyarat nem töltheti fürdőhelyen, vagy szórakoztató utazással, bizonyára szívesen veszi tudomásul, hogy mulattatásról a holt évadban is igyekszik gondoskodni a Telefon Hírmondó. A beszélő újság ugyanis naponta délután fél 5 óráról kezdve a hónapokig tartó hangversenyét közvetíti, este 8 óráról 11 óráig pedig felváltva két cigánybanda és egy katonazenekar játéka lehet hallani a Hírmondó kagylóján. E mellett mindennap több kitűnő tárcát s érdekes különféleket olvastat fel a Hírmondó szerkesztője. Hogy a hírszolgálat a holt évadban is kifogástalan, azt bizonyára nem kell bizonyít-

gatni azok előtt, akik tudják, hogy a beszélő újság a Dreyfus-ügyről, a belgiumi és olaszországi eseményekről mily fontos és gyors tudósításokat közöl.

Egy újságíró halála.

Budapest, július 26.

Egy derék újságíróval szegényebb lett a szurnalisztika. Devecseri Ignác, a *Neues Pester Journal* egyik legrégebb munkatársa, a *Politisches Volksblatt* főszerkesztője ma reggel 8 órakor 57 éves korában hosszú, sorvasztó betegség után meghalt. Kollegáin kívül is nagyon sokan részvétellel fognak gondolni a jó ember oly korai elhunytára, bár szerénységénél fogva neve csak ritkán szerepelt a közönség előtt. Szelíd, jólelkű férfi volt a mi elöljáróit barátunk, aki zajtalan, névtelenül végzett munkájának gondjait megosztotta családjá s a hírlapírás közt, azzal a becsületes igyekezettel és tiszta idealizmussal, amely tiszteltette rokonzenes alakját mindannyiunk előtt. Írói pályáját még mint orvosnövendék a hatvanas években kezdte Bécsben, a honnét az osztrák politikai és társadalmi viszonyokról fel-tűntetett cikkeit küldtén a budapesti lapoknak. Később főmunkatársa lett a *Neues Wiener Journal*nak, majd ennek megszűntével hazajött és a *Neues Pester Journal*hoz került, amelynek azóta csakadatalan buzgó, kötelességtudó munkatársa volt. E lapnál még inkább alkalmat nyílt roppant tudását, sokoldalú ismereteit érvényesíteni és mind az, ami pennája alól kikerült: a vezércikkeitől kezdve az utolsó hírig magán hordta gyors, világos eszejárásának, hófehér jellemének vonásait. Legfőbb munkásságát a fővárosi rovat vezetésére fordította s e téren oly avatottsággal díszkedhetett, mint kívülre senki. Munkában eltöltött német éveite valóban példaképe az újságírói karakternek és most halála után elmondhatjuk róla, hogy jó és igaz ember volt, aki még nagyon sokáig fog hiányozni sorainkból.

A boldogult író már hónapok óta betegen feküdt s maga is érezte, hogy nem gyógyul föl többé. Barátai gyakran ellátogattak ágyához és ilyenkor ráírta egy kis papírra:

— Barátaimat bocsássátok be, de mondjátok meg nekik, hogy ne beszéljenek, mert én már nem tudok válaszolni nekik.

Halálos ágyán is aggasztotta családjának jövője. Egyike volt utolsó leveleinek az a néhány sor, amelyet Halmos polgármesterhez intézett, azért, hogy hajadon leányát megválasszák városi tanítónőnek. Alig néhány sorban tudta megírni már kérését.

— Husz évig voltam, írta e levelében, a fővárosi rovat vezetője. Érzem, hogy talán már néhány hét múlva meghalok, választásuk meg leányomat tanítónőnek. Ennyit megérdemeltem.

A tanács méltányolta az érdemes újságíró kérését és Devecseri leányát az utolsó tanítóválasztáson egyhangulag megválasztotta.

Boldog érzéssel töltötte el a nagybeteg, amikor erről értesült és leányát homlokon csókolva, értette meg családjával, hogy mily megnyugtatóan hatott reá a választás, amely megőrjíta családját a nélkülözésektől.

Becsületességével szinte vetekedett flegmatikus természete és békeszerető türelméből nem tudta kiforgatni a legtapintatlanabb ingerkedés sem. Közel husz esztendőig esténként ellátogatót egy terézkerületi kávéházba s ott egy barátjával piquet-t játszott. Ha záporos szakadt, ha havazott, minden este találkoztak a két hű barát és leült a kártya-asztalhoz, de az öreg urnak megvolt az a babonája, hogy ha az első osztásnál a zöld nyolcas jutott hozzá, szó nélkül felállt s azon az estén a világot se játszott volna. A játékok végén felírta mindegyik a maga pointjeit és csak minden esztendőben egyszer, Szilveszter napján, egyenlítették ki a különbséget.

A kedélyesen eltöltött kávéházi est után mindig együtt mentek haza és egy ily alkalommal Devecserinek panaszkodott a barátja, hogy nem tud aludni.

— Hála istennek, e miatt én nem panaszkodhatom, felelt Devecseri. Tudod mit, én ide támaszkodom a kapuhoz, meglásd, elalszom; te menj előre ötven lépéssel, aztán jér vissza és kelts föl.

Barátja tudta, hogy nem szokott tréfálni és megtette kívánságát. Visszatérve csakugyan úgy taláta Devecserit a kapu mellé támaszkodva, amint álló helyzetben mélyen szunnyadt. Főlkeltette.

Devecseri fölrezzent és kitörölve szeméből az álmot, megjegyezte:

— Istenemre, pompásan aludtam, szinte sajnálom, hogy fölkeltem.

Újságírói körökben is ismerték Devecseri e bá-

mulatos alvóképességét. A zöld nyolcas ott is elriasztotta a játéktól és ilyenkor beült kibicnek. Néha tréfából mondogatták neki:

— Devecseri bácsi, maga rossz kibic.

— Már nem is vagyok itt, — felelte az öreg ur és a másik pillanában elaludt szivarral a szájában ott szunyókált a széken, oly édes álomba merülve, hogy a játékosok szinte restelték lármájukkal felzavarni.

Most mindörökké elaludt.

E. Gy.

György cárevis temetése.

Budapest, július 26.

Nagy gyászpompával ment végbe ma György cárevis temetése, aki tragikus módon halt meg Abbasz-Tumanban, ahol betegségét a Kaukázus friss, tiszta levegőjével akarta gyógyítani. Egész Oroszország gyászoló díszítélt, Abbasz-Tumantól Pétervárig csupa gyászlobogó, csupa halottas virágdísz. Az ortodox egyház borongó gyászszertartásai közepette temették a Romanovok legifjabb halottját ősei mellé.

Alig öt éve annak, hogy III. Sándor cárt örök nyugalomra helyezték és a Péter-Pál erőd már ismét kész, hogy a Romanov családának egy újabb tagját fogadja magába. György trónörös az anyacárné kedvence, nagyanyjának, Alexandra Feodorovának, II. Sándor cár feleségének és unokanövérének, Pál nagyherceg bájos feleségének, Alexandra görög hercegnőnek oldalán fog örökre pihenni.

A fehér márvány szarkofágok mellett pislogó lámpások száma megszaporodik. A nehéz, nagy ezüst koszorúkat, melyeket a világ minden részéből küldtek III. Sándor cárnak, részben elhelyezték már. Kültüfélé templomokba kerültek elhelyezni, mivel a kis temetkezési templomban el sem fértek. Az hírlik azonban, hogy ezeknek egy része hollétek ismeretlen széljéggzettel szerepel a leltárban, időközben alighanem ezüsttérkére váltották már be.

A templom egész földjét pompás, kés plüsszőnyeg takarja, melyet György trónörökös temetésére hoztak ide. A templom hádjában hatalmas, aranysegeyes, ezüstbrokátból készült, bizanci stílusú mennyezet emelkedik, fölötte a cári korona, míg négy oszlopa drága, fehér struccoll-csucsban végződik. A mennyezet plafonját az elhunyt nagyhercegnek címere díszíti.

Különösen remek a koporsó felvételére rendelt ravatal. Lépcsőt bíbor-plüss fedí, amely nehéz redőben hull alá a plüssrege. Tizenkét, ezüstbrokáttal bevont taburet környezi a mennyezetet, amely az elhunytak rendjeit és jelvényeit tünteti fel.

Megérkezett hétfőn a nagyherceg-trónörökös földi maradványait rejtő aranykoporsó, amelyet kitétek, hogy akinek tetszik, leróghassa hódolatjel tiszteletét az elhunyt iránt. Komoly, ünnepi csendben folyt az utolsó előkészületek. Az asszonyok halgatagon varrták a nehéz rojtokat a plüss köré, míg a díszítő a redőzetet rendezte. Pálkák és babérfák vetnek árnyékot az egészre, ezeknek sötét világába pedig ezerféle virág csillog.

Tompa harangzúg jelezte a gyászmenet közeledését, leghalkabb pianissimójukkal leheltek a *vetachnaja Panyetet*, amely ellenállhatatlan erejével könnyet fakaszt mindenki szeméből. Megérkezett a menet. Az összes gyertyák fénye most a halvány nagyhercegre esett, azoké a gyertyáké is, melyek az elefántos karos tartókba vannak tűzve, amelyeket maga Nagy Péter faragott. A régi zászlók és lobogók sorai közt halk nesz vonul végig és a régi harangjáték csendeskén, halkán dalolja: *Kol szlavene!*

Komor hangulat nehezedik Oroszország székvárosának lakosságára. Az emberek utána járnak ugyan ületeiknek, hangos beszéd azonban nem halatszik sehol sem, nevetés még kevésbé. A székváros lakossága igaz részvétellel gyászolja a trónörökös nagyherceget, akinek oly tragikus módon kellett meghalnia. Az az egyszerű parasztlány, akinek karjaiban lélték kühelte, az anyacárné kívánságára a sírboltig kísérte a halott trónörökösöt.

A főváros utcái lobogódíszben pompáznak. Most azonban nem a trikolort lengei a szél, hanem a fekete-fehér szín jelzi a gyászt és részvétet. A császári sást gyászfátyol borítja, a lépcsőfeljáratozt ezüstrojtos fekete posztó takarja és fenyőfaillat árad felénk mindenfelől. A hosszú, friss gyúrlandok óriási láncokat alkotnak. A császári termek, a felvonulás utjai puha, fekete szőnyegekkel vannak leborvira. A Newszki prospekten, a meddig a szem ellát, csak a fekete szín uralkodik. A városi hatóság nagyszabású gyászdíszítésről gondoskodott. Nagy, fekete árbockorról óriási lobogók lengenek, fekete alapon ezüstthímzésű csillog, fölötte a nagyhercegi korona. A város háza pazar díszítésű, a magánházak az utcák

szintén, a merre a gyászmenet elvonult, nem kevésbé azok.

Abasz-Tumantól egész Pétervárig, az általános szeretetnek és tiszteletnek külső jelei nyilatkoztak meg az elhunyt trónörökös iránt. Különösen meghatározó volt a tisztelgés a *közakók területén*, a kiknek *hetmanja* volt a trónörökös. Térdelve várta az egész lakosság a gyászmenet érkezését, hangosan sirtak, zokogtak az asszonyok, a gyermekek pedig friss mezei virágokat szórtak a koporsóra.

Pétervár, július 26.

A cári ház tagjai és a meghívottak tegnap este még egyszer megtekinthették az elhunyt trónörökösnek a mennyezet alatt kitett holttestét. Éjjel a szék-város szegényei zárandokoltak a koporsóhoz és elbucsztak a halotól.

Ma délelőtt fél tizenegykor ment végbe a temetés. A metropolita személynesen mutatta be a gyászmisét, amelybe a kar éneke vegyült. Az összes jelen voltakon mély meghatottság látszott. A koporsó mellett kitűzték a trónörökös lobogóját.

Mamuzsits Mátyás ő aprósága.

Budapest, július 26.

Akik nem az igazi ismeret bonckésével, hanem a türelmetlenség rozsdás bicskájával akarják kihámozni az elmúlt idők igazságait, azok hagyják el helyüket! Nem mintha az ilyfajta emberek bánthatnák azokat, akiket nemzetek kegyelettel öleltek szívére nem is azért, mintha a nagyok álmait ilyen apró emberkének dogmatikus gügyögése megzavarhatná, hanem azért, mert a tudatlanok és türelmetlenek tulbuzgalmukkal éppen azokat az oltárokat rombolják szét, amelyek előtt folyton térdelniük kellene.

Az az egyház, amelynek Mamuzsits Mátyás, szabadkai prépost-plébános ő aprósága is főlzengett papja, világtörténeti hivatását találta abban, hogy a szeretet jegyében egyesítse az embereket. Ha ő aprósága eddig nem tudott a saját egyházának eme világmegegyítő céljáról, úgy tanulja meg most, amikor a hierarchia létráján felmászott odáig, ahonnét már bele lehet kiabálni az emberek érzelmeibe is.

Vagy tán férfi léte sohasem pezsdült fel a vére, mikor az emberi és isteni jogok dalnokának dalait hallotta? Vagy az egyházzal ellentétes újabb fogalmakat akar felfedezni minden áron?

Lehet különbségeket keresni az egyház és állam céljai között. Sokszor megmutatták, hogy lehet. De aki a nemzetek, a népek érzelmeit másnak tartja otthon és másnak a templomban, az kibérli az egyház oltárát arra, hogy a saját tudatlanságának mutasson be rajta áldozatot, az vagy lelkiismeretlen, vagy stréber.

— Eretnek volt — mondta Mamuzsits Mátyás, a nála deputációba járt katolikus vallású egyetemi ifjankak, akik arra kérték, hogy tartson misét Petőfi emlékére. Eretnek volt, nem tartok misét.

Hát Mamuzsits Mátyásnak csak egy dologban lehetne igazsága, abban, hogy vallása dogmáinak híven engedelmességek. Mi tiszteljük, a szeretet, amely a szent tanításokért él a szívekben. De egy pillanatra sem hiszünk el, hogy Mamuzsits Mátyás a szeretetén felül még meg is értette a szent tanítást s mindenkor kételkedni fogunk abban, hogy a nemzeti érzéseket akkor szabadna ily merev ellentétet állítani a dogmákkal, amikor egy egész ország kegyeletének sérelme lehet belőle. A jó pap bölcsesége nem a szent törvény szó szerinti alkalmazásában, hanem abban mutatkozik leginkább, hogy miképpen tudja áthidalni ama ellentéteket, amelyek a nemzetek érzelmei és az egyház kívánásai közt különben is csak *látszólag* fennállanak.

Ne takarozzék hát be Mamuzsits Mátyás ő kicsinysége azzal, hogy ő az írás szerint cselekszik. Az írás bölcs, az írást századok óta érelették

meg arra, hogy okos módon lehessen alkalmazni az életben is. De — és ez az, ami az egyedüli tanulság ebből az esetből — Mamuzsits plébános urat nem érlelte meg az idő s az élet arra, hogy ilyenkor félre kell tenni a türelmetlenség rozsdás bicskáját s nem szabad vele kihegyezni a nemzeti és felekezeti élet különbségeit. Nincs olyan két szikla a világon, amit áthidalni ne lehetne, de jól tessenek ügyelni: egy kis tanultság meg egy kis jó szándék kell hozzá.

G-a.

Magyar irodalom Párisban.

Budapest, július 26.

A tudományos akadémia, meg a többszenteségek vészkiáltása dacára, ma megtörtént az, hogy egy előkelő párisi lap a modern magyar irodalom fejlődésével és Kiss József költészetével tárcacikkben foglalkozik. Mindazok, akik a régi konvenciók elhanyagolása miatt siránkoztak eddig s a rossz költők s rossz írók bűneit általánosítva az egész magyar irodalmat azzal vádolták, hogy dekadens irányoknak hódol, s hogy külföldieskedik, most eléggé hivatott helyről vehetik tudomásul, hogy nyugaton elismerik, sőt nagyra becsülik a magyar irodalmat.

Sajnos, csak a legbeavatottabbak és a par excellence irodalommal foglalkozók beszélnek ma még Párisban mi rólunk. De az a hang, amely a Siècle mai tárcáján végig vonul, reménytelenül tölt el bennünket s bizalommal várjuk, hogy a magyar könyv nemsokára Páris könyves boltjaiban sem lesz ritkaság.

Szomorú kiváltságunk, hogy nyelvünket Európában sehol sem tanítják és sehol sem tanulják. Irodalmunk termékeit tehát fordításokból ismerheti csak meg a külföld s ünnepszamba megy, valahányszor egy-egy írónk vagy költőnk idegen országok nyelvén szólalhat meg. A Siècle cikkírója, *Yvet Guyot* ur, volt francia közoktatásügyi miniszter világosan látja ezt a bajt s mikor összehasonlítja irodalmunkat a svéd, norvég, dán, román és szerb irodalommal, arra az eredményre jut, hogy a magyar nyelv tanítása Franciaországban kulturális szükséglet, felszólítja tehát a közoktatásügyi minisztert, hogy a keleti nyelvek akadémiján állítson tanszéket a magyar nyelv és irodalom számára.

Nagy vívmány volna, ha a Siècle cikkírójának hangját az illetékes faktorok meghallanák, s ha ott, ahol oly sok a nálunkénál csakugyan jelentéktelenebb irodalommal bíró nemzetek irodalmát és nyelvét ismertetik meg a külfölddel, a miénket sem hanyagolnák el.

A tengernagy pihen.

— Jelenet. —

Az újságíró: Tehát pihenni jött a vén Európába.

A tengernagy: Pihenni, pihenni. Elhíheti nekem, hogy eleget fáradtam, míg a spanyolokat tönkrevetem. Most pihenek.

Az újságíró: Hogyan él?

A tengernagy: Főikelek reggel hatkor s kirándulok. Nyolcra már otthon vagyok, fáradtan, mint egy nyórád.

Az újságíró: Aztán?

A tengernagy: Aztán jön a disz-reggeli. Disz-uniformist öltök s tősztokat hallgatok.

Az újságíró: S aztán?

A tengernagy: Jön a disz-tizórai. Alig marad időm átöltözni a disz-ebédhez. Ebédután...

Az újságíró: Alszik.

A tengernagy: Dehogyan alszom. Viszonzom a látogatásokat s az összes notabilitásoknál iszom egy-egy fekete kávé.

Az újságíró: Aztán visszavonul.

A tengernagy: Vonul az ördög. Egy Dewey sohse vonul vissza. Megy a disz-ozsonnára. Majd tiszteleg a követségeknél, szemlét tart a hajón, át-

öltözik a vacsorához, s végigesz a disz-vacsorát Vacsora után...

Az újságíró: Nyugodni tér.

A tengernagy: Nem. Elintézem a levelezést, ha van időm, átfutom a lapokat, és rohanok végignézni a disztűzijátékokat. Ekkorra már éjfélután két óra van. Akkor aztán elmegyek a társasággal, megnézem a disz-napfőlkeltét, és ha a nap főlkelt...

Az újságíró: Ön lefekszik.

A tengernagy: Nem. Hanem rohanok meghallgatni a tiszteletemre adott hajnali zenét. Hat órákor reggelizem. Így élek.

Az újságíró: Szóval ön pihen.

A tengernagy: Szóval én pihenik. (Mind a ketten elhíszik.)

— o. —

Az utolsó csimpánz.

Egy angol ujság írja, hogy A majmok mind kivesznek; S ma-holnap — számuk egyre fogy — Már csimpánzok se lesznek! És nem lesz már oráng-utáng, S az író már ma látja, Hogy végelgyengülésbe ráng A farsidák családját!

Oh Darwin Róbert Károly úr, E vers költője sejt: E hír ott fenn szívedbe szúr, S lelked kétségbe ejti, Fájhat neked, hogy egyre fogy Az emberem sok őse, S a zord vadász nem kérde, hogy A csimpánz vén-e, nős-e.

Nem bánja azt se, hogyha egy Csimpánz családnak atyja, Ha hím, ha nőstény, egyre megy, Ó áruvá avatja. A rút őnzés most a tér E küzdelmes világon S egy bőr a kézben többet ér, Mint száz csimpánz az ágon!

Kibirjuk még e szörnyű bajt, És nem megyünk a falnak, Oh Darwin, akkor sem, ha majd A majmok mind kihálnak! Mert meghal bár utóbb-előbb, A legvégső e nemben; A csimpánz, hidd el, egyre több Úgy — átvitt értelemben!

Latzkó Andor.

FŐVÁROS.

(*) Pályázat hivatalnok állásokra. A tanács a hivatalnok létszámhoz tartozó, alább felsorolt állásokra hirdet pályázatot: 1. egy főmérnök, 2500 frt évi fizetés, 800 frt lakpénz; 2. egy kerületi orvos, 1200 frt, 400 frt; 3. egy árvászeki irodavezető, 1500 frt, 500 frt; 4. egy adószemviteli hivatali I. oszt. számtiszt, 1200 frt, 400 frt; 5. egy katonaiugyosztályi segéd, 1000 frt, 350 frt; 6. központi számvevőszéki számsegéd, 800 frt, 350 frt; 7. egy írnök, 700 frt, 300 frt és 8. egy zsidóvásáros vásártelapi felügyelő, 1000 frt, 350 frt. — Pályázatok az elműki osztálynál, régi városokhoz, I. emelet, 18. ajtó, folyó évi augusztus 27-ike déli 12 óráig nyújtandók be.

(*) Adókövetés. A fővárosi adókövető-bizottságok holnap, 27-ikén, a következő helyrajzszámú III. osztályú keresetadó javaslátokat fogják tárgyalni: a III. kerületben 3827—3997 számú; a IV. kerületben a meghívottakét; az V. kerületben az első bizottság 835—845 számú; a második bizottság a külön meghívottakét; a VI. kerületben az első bizottság 3994—4006 számú; a második bizottság 3495—3511 számú; a IX. kerületben 9541—9560 számú.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Átalakítások a Nemzeti Színházban. Gróf Keglevich István, a Nemzeti Színház és az Opera intendánsa, felhasználva a nyári szünetet, többféle átalakítást végzett a Nemzeti Színházban. Az eddigi igazgatói és titkári irodai helyiségeket magánlakásául rendezte be. A hivatali helyiségek az első emeleten az udvar felől eső részbe jönnek, oda, ahol ed-

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bőlölve	6.—
LODEN	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szörme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI“-nál
JUSTITZ LEOPOLD
szpecialista loden-öltönyökben
Bécs, IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

dig a házi szinpad volt. A házi szinpadot pedig hátul, a régi balletkari próbateremben állítják föl. Egyidejűleg csinosan kitatarozzák a színház főhomlokzatát, amelyet a szél és eső alaposan megromgált. A színház belsejében, a nézőtéren, nem történik semmi változás.

Petőfi-ünnepek a színházakban. A Fővárosi Nyári Színház Petőfi-ünnepe iránt nagy az érdeklődés. Makó igazgató a díszelgadásra új díszleteket festetett. Teljes nagyságban lesz látható Petőfi szobra, a görög stílusú Petőfi-ház, számos jelesünk mellé szobra és az igazgató egykoru, hiteles 48-as tárgyakkal teszi a szinpadot érdekessé. A Fővárosi Nyári Színház Petőfi-műsorát a legtöbb vidéki színház is átvette, Petőfi emlékeit ezekre csaknem mindenütt Jókai Mór Apotheosisát és Rudnyánszky Gyula Petőfiját adják elő. A harmadik szakaszban a haladó Petőfi víziójában láthatók lesznek a szabadságharc főbb eseményei. Jegyek a Petőfi-ünnepélyre már ma előre válthatók.

A Városligeti Színkörben szombaton Jókai Mórnak Szigetvári vértanú című darabját adják elő s ezt megelőzőleg Taksonyi Józsefnek Petőfihez című ódját fogja Hidvégyi Ernő szavalni.

A Kisfaludy Színházban Szulamithot adják, de megelőzőleg néma képlet lesz és ennek keretében szavalják el Taksonyi ódját.

Lady Macbeth. Gertrud Giers asszony, a kitűnő német színésznő, nemrégiben meghívást kapott Carmen Sylvától, hogy játssza el a sinajai tündérpalotában Lady Macbethet. A művésznő örömmel fogadja a megtisztelő meghívást s az első vonattal elutazott. A mint román területre ért a vonat, Gertrud Giers leszállt s miután utlevélét megvizsgálták, bement a táviróhivatalba, hogy üdvözölje Románia királynéját. Történetesen az a rendőrtisztviselő, aki a művésznő utlevélét láttamozta, szintén ott volt, a mikor Giers asszony fel akarta adni a következő telegrammot:

Eviva mia Regina.

Lady Macbeth.

A táviróztiszt nem tudta elolvadni az aláírást s ekkor ez a párbeszéd ment végbe köztük:

— Lady Makbeth? Az ön neve?

— Igen, néha — válaszolt a művésznő.

Erre közbeszólt a rendőrtisztviselő:

— De hiszen az utlevélen más néven szerepel?

Szabad látnom?

Giers asszony megmutatta utlevélét a hűledező rendőrtisztviselőnek.

— Ha ön Giers Gertrud, akkor nem lehet Lady Makbeth! — mondotta a gyanakvó hivatalnok s mármár bajba keveredett a művésznő, amikor végre megértette a rendőrről és a táviróztisztrel, hogy ő színésznő, aki a királyné előtt Lady Macbethet fogja eljátszani? Carmen Sylva jót mulatott azon, hogy mennyire ismerik országában Shakespeare-t.

Leoncavallo beteg. A Pagliacci világhírű szerzője, mint Milanóból táviratozzák, súlyos megbetegedett Rómában. Orvosai attól félnék, hogy Leoncavallo elveszíti a szemvilágát, ha szigorúan nem követi az orvosi rendeléseket és ha folytatja utazását. Leoncavallo ugyanis utban van London felé, mert Viktória angol királynő meghívta őt a Windsor-palotába, ahol elő akarják adni a Pagliacci-t. A királynő értesült a mester betegségéről s tudatta vele, hogy lemond a nyáron az opera bemutatásáról, ellenben meghívja őt a jövő évre. Leoncavallo megbaja miatt egyelőre nem dolgozhatik két készülő művén, az Orlando-n és a Zará-n. Ezt az ismert párisi szenzációs dráma meseje után írta és valószínűleg hamarabb fog színrekerülni, mint az Orlando.

A jöttmentek. Wohlzogen Ernő ilyen című darabját mutatták be ma este a berlini vendégek elég jó előadásban csekély közönség előtt. A darabban magán alig látszik meg, hogy abban az országban íródott, amelyben most a drámaírodalom legnagyobb reformátorai élnek. Több problémát karol fel egyszerre, a nélkül, hogy egyet is kifejlesztené. Egy bukkott leány, aki két társadalmi osztály közt libeg és megsínyli a férje genialitását is; a függöny legördül és a néző nem tudja meg, hogy melyik motívum kedvéért íródott meg a Jöttmentek tragikomédiája.

Az epizód-alakok élelap-karikaturák, adomákat beszélnek és a Fliegende Blätter régi évfolyamait idézik színtelenül. A legjobb alak egy nagyratörő kereskedelmi tanácsos, de azt fájdalom, kidobják már az első felvonás végén.

A vendégek nagyon jól játszottak, de minden igyekezetük dacára is csak karikatúrákat adhattak. Az előadásban kedve telhetett mindenkinek, aki — csak könyvekből ismeri az életet.

A Városligeti Színkörben holnap, csütörtökön A tulkár ur című bohózat kerül előadásra. A két ember tragédiája című bohózat 25-ik előadása 30-án, vasárnap este lesz. Délután Petőfi élete és halála ka-

rúl színre. A Boccaciót a jövő héten adják. A színház legújabb darabja Dreyfus az Ördögsgizet áldozata augusztus 2-án kerül bemutatásra.

A Cigánybáró a berlini operaházban. Berlinből táviratozzák, hogy a Denevér operett nagy sikerrel felbuzdulva, az udvari Operaházban legközelebb elő fogják adni a Cigánybárót, a címszerepben Streitmannel. Az érdekes előadást, amelynek jövedelmét jótékony célra fogják fordítani, novemberben lesz.

Szulamith. Ennek a gyönyörű héber operának, amely ide s tova már ötvenedszer kerül színre a Kisfaludy Színházban, megjelent a zongorakivonata szöveggel, két füzetben Bárd Ferenc és Testvére (Kossuth-Lajos-utca 8.) zeneütközéskedő cég kiadásában. Davidsohn muzikájának pompája és bensőséges ereje, amelyet Donáth Ede partitúrája mentett meg számunkra, a kivonat révén csakhamar közzé lesz, amiben nagy érdeme van Kövessy Albertnek, aki Goldfadennek az idők folyamán észekeszült librettójából szépen gördülő magyar szöveget csinált. Szulamith legszebb dalait Huber Sándor ügyesen alkalmazta zongorára. Egy-egy füzet a Szulamith kótájából, amely zongorára, énekre és hegedűre alkalmas, 1 forint 50 krajcár, a kettő 3 forint. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Ös-Budavára. Ghezzi, a világhírű olasz átváltozó művész megváltoztatta műsorát és most esténként egy új színművet mutat be, melynek öt szerepét egymaga játssza bámulatos ügyességgel. Ezenkívül átveszi a zenekar vezényletét, még pedig villámgyors átváltozásban, mint Pastisza, Rossini, Verdi, Gounod, Meyerbeer, Mendelssohn, Offenbach, Wagner stb.

Bayreuth ünnep.

— A Budapesti Napló tudósítójának távirata. —

Bayreuth, július 25.

A lelkes Wagner-imádókat, akik évente elzarándokolnak ide, nagy meglepetés érte az idén: május óta előkelő kényelemmel berendezett gyorsvonatok röptik az utasokat Bayreuthba. Tavaly még csigalassúsággal döcögtek a rozoga vasuti kocsiak, amelyekről annyiszor kellett átszállani, ahány állomás van Bayreuthig. Minden egyéb maradt a régi: a vendéglők főztje megehetetlen, a fogadók rémdrágák, a kocsisok megkoppasztják a zenéért hevülő idegeket.

Rekkenő hőségben várja a világ minden részéből egybesereglett közönség a rendező csöngettyűjét ebben a legdemokratább színházban, amelyben minden ülőhely egyforma áru. Wagner Cosima asszony mozdulatlanul ül az első sorban; néha-néha azonban elárulja igaztottságát, olyankor, amikor áthajlik a karfán és a mely zenekarra néz, vajjon a helyén van-e már a fia, Siegfried, aki az előadásokat dirigálja.

Wagner Cosima mellett foglal helyet a württembergi királyné egyszerű fekete selyem öltözékben. Senki sem vet rá ügyet. Bayreuthban a publikum nem törődik egymással.

Megkezdődött az előadás. A Walkür első felvonása után olyan tapsvihar támadt, hogy rengett bele a színház. De legnagyobb volt a hatása a harmadik felvonásnak. A közönség tudja ugyan, hogy hiába a taps, a brávózás, a szereplők nem jelennek meg a lámpák előtt és a dirigens, aki a mélyített zenekarból ki sem látszik, nem fogja magát meghajtani, nehogy az illuziót rontsa: azért csak tombol és lelkesedéssel veri össze a tenyerét mindenki. Az illuzió tökéletes. Mit tartozik az a közönségre, hogy a zenészek, akik szívvel-lélekkel interpretálják Wagner, odalenn a mélységben levetik a fekete kabátjukat, a gallérjukat és kezelőjükét és hogy Wagner Siegfried idegenen toppant, ha felvonás közben valaki elmozdul a helyéről a zenekarban.

Ami Wagner Siegfriedet illeti, kétségtelen, hogy noha talentuma és tudása becses egyéni sajátosságaival figyelemre méltó, de még sem az a biztos kezű dirigens, aki ilyen nagy feladattal megbirkózhatnék. Néhányszor megesett, hogy elsiette a tempót, majd az énekesek mögött elmaradt. Nagyon is túlbocsúlta az erejét, amikor az egész Nibelung-ciklus dirigálását magára vállalta. A Mesterdalnokokat Richter, Parsifalt pedig Fischer dirigálja majd.

Mindent összefoglalva, már most, a Rajna kincse, a Walkür és Siegfried előadása után bizvást azt lehet mondani, hogy a rendezés kifogástalan, a zenekar tagjai és az énekesek pompásan megállják a helyüket, a díszletek fényesek, de maga az előadás még sem mintaszerez, mert az a dirigens, aki első sorban van hivatva a bayreuthi ensemble vezetésére: Richter odakünn a színház előtt sétál és megelégszik az azal a címmel, hogy ő az előadás — főfelügyelője.

A Rajna kincsében a két főszereplő, dr. Briese-meister, a boroszlói városi színház tagja és Popovici, aki Alberichet adta, kitűnően fogta fel és dolgozta ki nehéz szerepét, de azért egyikük sem tudta elfelejtetni nagy elődjét, Voglt és Friedriht. Kivülök különös dicsőretet érdemelnek: Reuss-Belce (Fricka) és Keller (Fasolt). Schumann-Heink nagy bravúrral énekelte Erdt.

A Walkür-ben Sucher asszony Sieglind-je és Burgstaller Siegmundja remek volt; az első felvonás nagy sikerét egészen a magukénak mondhatják. Van Roy Wotanjáról és Gulbranson asszony Brünnhildjáról az az általános vélemény, hogy ők predestinálva vannak erre a szerepre. Schmedes helyett, aki hirtelen berekedt, a berlini Krems ugrott be, akinek a tenorja egész Németországban a legszebb.

Az Istenek alkonya iránt még nagyobb az érdeklődés, mint volt az eddigi előadásokon. Z.

MŰVÉSZET.

□ **Nemzetközi művészeti kongresszus.** Rendkívül érdekes programot állapított meg az 1900-ki párisi kongresszusra a Nemzetközi Művészeti Kongresszus állandó bizottsága. A kongresszus értekezéseinek tárgya lehet minden olyan kérdés, amely a városok utcái s terei művészi szépítésére vonatkozik. Három csoportba osztották ezeket a kérdéseket: technikai, művészeti és adminisztratív részre. Az első csoport csupa oly kérdést ölel fel, amely vonatkozik 1. régi időkből fennmaradt épületekre, épület-komplexusokra, tekintettel az utcák és terek szépségére, 2. egyes emlékszbokra, épületekre, műtárgyakra, kertekre, ültetvényekre, amelyek alkalmasak arra, hogy az utca vagy tér művészi díszít emeljük; 3. tájbeli szépségekre. A második csoport magában foglalja azokat az előadásokat, amelyek a városok esztetikájáról, az utcák és terek művészi kifejezéséről, az épületek, házak, nyilvános kutak, kioszkok, ültetvények, kertek, címtáblák, falragaszok stb. alkalmazásáról szólnak. Mind a három csoportbeli kérdésekről Normand, Lucas és Hallays összegezett jelentést olvasnak fel. A kongresszus főtitkárává marquis Vachont választották.

A kongresszus 1900. augusztus elsején nyílik meg a párisi városházán. Ugyanott nagy kiállítást rendeznek idevágó tárgyakból és tervekből. Minden ország külön állít ki, az említett három főcsoportba osztva tárgyait.

VIDÉK.

— (Nyíregyháza főkapitánya.) Kertész Bertalan főispáni titkár Nyíregyháza rendőr-főkapitányává nevezte ki a főispán. E kinevezést általános örömmel fogadják, mert Kertészt a közigazgatási ügyekben való jártasságáról, tevékenységéről és igazságszeretéről előnyösen ismerik.

SPORT.

*, **Galamblövéssel Nagykátán.** Desseffy Emil nagykátai birtokán július 22-ikén nagy galamblövésezet volt, amelyen a következők nyertek díjat:

Nagykátai díj: első gróf Keglevich István, második Fáy György, harmadik gróf Somssich Tihamér. Résztvettek még: Katona Ferenc, gróf Degenfeld Emil, Goszthony Aladár, Deszeffy Béla, Krajcsik Jenő, Deszeffy László, Martinovich László, Thassy Géza, Deszeffy Aurél, ifjabb Goszthony Géza.

Egyleti díj: első Fáy György, második gróf Keglevich István, harmadik Deszeffy Emil. Résztvettek még: gróf Somssich Tihamér, Katona Ferenc, gróf Degenfeld Kristóf, Goszthony Aladár, Deszeffy Béla, Krajcsik Jenő, Deszeffy László, Martinovich László, Thassy Géza, Deszeffy Aurél és ifjabb Goszthony Géza.

Hölgyek díja: első Ferenc József braganzai herceg királyi fensége, második gróf Keglevich Miklós, harmadik Deszeffy László. Résztvettek még: gróf Somssich Tihamér, Katona Ferenc, gróf Degenfeld Kristóf, Deszeffy Emil, Goszthony Aladár, Deszeffy Béla, gróf Keglevich István, Krajcsik Jenő, Fáy György, Martinovich László, Thassy Géza, Deszeffy Aurél, Goszthony Géza, Halász Dezső, gróf Keglevich Gábor, gróf Keglevich György.

Ezután néhány poule-lövésben a braganzai herceg, Blaskovich Antal, gróf Somssich Tihamér nyertek díjakat. A verseny befejeztével fényes táncmulatság volt a kaszinóban, melyen ő fensége is jelen volt.

*, **A helenthalli díj résztvevői.** A kottíngbrunni meeting legszebb versenyében, a helenthalli díjban, mely vasárnap dől el, tíz lő várható a start-hoz. Ezek a következők: Felleg (Huxtable), Tippu tipp (Smith), In vino veritas (Cleminson), Semper idem (Adams), Sherman (?), Simandl (Hyams), Délceg (Gilchrist), Glen d'or (Barker), Dundi (Sharpe) és Imorham (?). A verseny, az istállókból kiszivárgó hírekhez képest, Dundi, Glen d'or és Délceg közt fog eldőlni.

*, **A Goodwood plate.** Ma dől el Goodwoodban a 800 font sterlinges Goodwood cup, az angol nyári turfszezon egyik legnagyobb fogadó versenye. A versenyt, mint táviratunk jelenti, az utóbb több ízben rosszul futott ausztráliai Merman nyerte meg, második Metcham, harmadik Merry lett. Cherbourg, melyet a budapesti fogadók leginkább pártoltak a

fogadásokban, negyedik lett. Futottak még: *Uncle Eclipse, Loreto, Sinope, Harvest* és *Alburne*.

Kottingbrunni versenyek. A kétévés nagy handikapjének a napja lesz holnap Kottingbrunban. A 10.000 koronás díj elsőbbrangu jelöltjeit az egyetlen *Polonius* kivételével törölték a versenyből, így esik tehát, hogy a 60 kilót vivő *Polonius* után minden átmenet nélkül *Szomor* következik 54½, *Pandur* 52½, *Eluczi* 52 kilogrammal. A kisterhűk sorában az egyetlen *Carma-t* kivéve nincs valamire való ló, a közép terhűk közt azonban van néhány jó kétévés, így *Quota, Pandur, Fagon*. E két utóbbinak jó chance lenne, de istállójukkal abszolúte nem lehet számolni, sem azzal, hogy melyik lovat indítják, még kevésbé azzal, hogy melyik lóval remélik a versenyt megnyerni. *Szomor*nak 54½ kilójával is első rangú kilátást adunk, míg mellette *Quota* és *Carma* érdemel figyelmet. Holnap két gátverseny is lesz, jockeyknak az egyik, urlovasoknak a másik. Ezuttal az urlovasoké igérkezik érdekesebbnek, tekintve, hogy olyan jó lovak vehetnek benne részt, mint *Contra, Százam, Alár* és *Longchamps*. Érdekes lehet még a *Triesting-díj*, különösen akkor, hogyha *Angely*, a kottingbrunni nagy díj favoritja is megjelenik a startjánál. Másikülben érdekeljenek a versenyek s előreláthatólag a következő lovak helyezésével fognak végződni:

- I. *Bokhara—Pacsirta.*
- II. *Da Capo—Ladro.*
- III. *Szomor—Quota—Carma.*
- IV. *Contra—Alár.*
- V. *Szeszély II.—Párta III.*
- VI. *Scharbe—Allesse.*
- VII. *Springer-istálló—Sándor.*

A beszélő újság a kottingbrunni versenyekről. A *Telefon-Hírmondó* holnap (csütörtökön) tudósítójának telefonjelentés alapján már a délutáni órákban részletes referátát olvastat fel a kottingbrunni loversenyek eredményeiről. Azok tehát, akiket a versenyek érdekelnek, a *Telefon-Hírmondó* utján nyerhetnek leg hamarabb felvilágosítást azok kimeneteléről.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az erzsébetfalvai iskolaigazgató ügye. Annak idején vádat emeltek *Kiss Mózes* erzsébetfalvai állami elemi iskolai igazgató ellen, mert állítólag az iskolában úgy megverte *Hippel Károly* II-ik osztályu tanuló, hogy ez a verés következtében meghalt. A vizsgálót az igazgatótánító ellen megindították, de a pestvidéki törvényszék a pestvidéki királyi ügyész indítványa alapján mai ülésében a további eljárást megszüntette, mert nem volt megállapítható, hogy *Kis Mózes* ütése okozta a *Hippel Károly* II-ik osztályu tanuló halálát. A panaszos budapesti orvosai nem tartják kizártnak, hogy a gyermek halála tüdőgümőkóról származott.

Nyitár.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

Wien Hotel Belvedere
nächst Süd. Straals-Aspangbahn Arsenal III. Gürtel 27

TÁVIRATOK.

A belgrádi per.

Belgrád, július 26.

A rögtönítélő bíróság ma is csak azoknak a bűntetteknek és vétségeknek elbírlásával foglalkozott, amelyeket a statárium hibridetése óta, a merénylettől teljesen függetlenül követtek el. Az érdemleges tárgyalás a merénylet ügyében legjobb esetben csak szombaton kezdődik.

Mint biztos forrásból hírlik, *Nikolics* ezrede sen kívül az elfogottak közül csak ötöt fognak a merénylet és az összeesküvés szerzésével vádolni, nevezetesen: *Pasicot* és *Tausanovicot*, akiknek szereplése kétségtelen beigazolást nyert, *Ijovic* Protát, *Ljotics* volt konzult és *Proticot*, a *Novi Odjek* című lap vezetőjét. Az utóbbi három vádlottnak extrém irányú általános ismert dolog és azt maguk a mérsékelt radikálisok is többször elítélték.

A védelmet semmiféle korlátozza, annyi mentőtanut idézethet be, a mennyit szükségesnek tart. Az összes védők a belgrádi ügyvédi kamara tagjai. Az a hír, hogy a vizsgálatnál kényszereszközöket vagy kinzást alkalmaztak volna, alaptalan kóhalmány.

A főprefektura nagyerőben teljes nyilvánosság mellett folyik a tárgyalás. Az idegen követsek vezetői, titkárai és a sajtó képviselői külön kijelölt helyeket kaptak, ahol kényelmesen jögyezhetnek is. Mivel azonban a terem kisésszűk, a közönség csak kevés számú belépő jegyhez juthatott.

Gruics Száva ellen a rendőri felügyeletet sem rendelték el. (Hivatalos.)

Belgrád, július 26.

Szerbiában hír szerint újabb letartóztatás történt. A belgrádi lapok azért nem írnak semmit az elfogatásról, mert különben a cenzura elko-bozná. *Néhány nap óta ugyanis több ember eltűnt.* Azt hiszik, hogy az eltűnt emberek a belgrádi fogházban vannak elzárva.

Belgrád, július 26.

A tegnap óta üléselőz rögtönítélő bíróság eddig azok felett ítélt, akiket felség sértéssel és egyéb olyan bűncselekményekkel vádoltak, amelyek nem függenek össze a merénylet ügyével. Három vádlottat fogház-büntetésre ítélték, egyet, akit antindinasztikus rüpiat terjesztésével vádoltak, felmentettek. A merénylet ügye még nem került tárgyalás alá.

Marlenburg. (Nyugat-Poroszország), július 26. Itt tűz ütött ki, mely délig 40 házat elhamvasztott. Danzig és Elbing tüzrészegői ide érkeztek, hogy segítsenek az oltásban. A német rend nagymesterének kastélyát nem fenyegeti közvetlen veszély.

Bukarest, július 26. György orosz trónörökös nagyherceg temetése alkalmából ma gyászmisét celebráltak, melyen a kabinet és a diplomáciai kar tagjai, különösen az orosz követség részéről nagy számban voltak jelen.

Konstantinápoly, július 26. Msgr. *Emanuelian* Pált a cesarei püspököt örmény katolikus pátriárkává választották. A pápa megerősítette a választást. **Geestmünde, július 26.** Az Ybís francia jelzőgőzös nyolc napi itt tartózkodása után ma elindult Angliába.

Frankfurt, július 26. *Konstantinápolyból* táviratozók a *Frankfurter Zeitung*nak: A porta a hatalmaknak körlevelet küldött, amelyben már eleve is elhárítja a felelősséget azokért az esetleges zavarokért, amelyeket a Macedóniában és Epirusban portyázó szerb, görög és bolgár bandák támaszhatnak.

Az Osztrák-Magyar-Bank közgyűlése.

Bécs, július 26. Az Osztrák-Magyar Bank rendkívüli közgyűlése, amely dönteni fog a kormányzó tanács és a két kormány között a privilegium dolgában létrejött megállapodások felett, mint a N. W. T. jeleuti, szeptember 14-én fog összejülni. A közgyűlésen előreláthatólag heves vitát fog provokálni a létrejött egyezmény.

Az osztrák zavarok.

Grác, július 26. A helytartóság a községtanácsnak a 14. § alkalmazása ellen tegnap hozott határozatát a községi szabályzat 17. § alapján mint a fennálló törvényekbe ütközött és második részében mint a község hatáskörébe nem tartozót megsemmisítette.

Bécs, július 26. Egy helyi könyvomanosnak a valóságban meg nem felelő közleményével szemben, amely szerint a pénzügyminiszter az osztrák cukrász-ípartestületek küldetésének fogadását alkalmával a cukoradóra vonatkozó új szabályokért a felelősséget visszautasította volna, mert a javaslat már három év előtt készült, a *Wiener Abendpost* konstatálja, hogy a pénzügyminiszter kijelentette, hogy ő ezekért az intézkedésekért a teljes felelősséget vállalja és viseli. Épp oly valótlan, hogy a pénzügyminiszter a cukrászoknak azt a tanácsot adta volna, hogy kártelt létesítsenek és az adót hársítsák át a fogyasztókra. A pénzügyminiszter ellenkezőleg utalt arra, hogy az államhatárolmnak most nincs joga arra, hogy a kartellek ellen fellépjen és hogy a kartellügy szabályozására vonatkozó javaslat már régebben vár parlamenti elintézésre. Épp úgy nem felel meg a valóságnak, hogy a pénzügyminiszter érthetőnek mondotta volna, hogy a vágyótalan osztályok, mint a munkások is, a cukoradó ellen tiltakoznak. A pénzügyminiszter csak azt mondta, hogy a cukrászok igazgatóságát még sokkal inkább csodálja, mint a munkások tiltakozását. Az az állítás sem felel meg a tényeknek, hogy *Bernatzky* miniszteri tanácsos biztosította a küldetését, hogy a pénzügyi közvegeket utasítani fogják, hogy az ötven kilogramm alú cukorárukat utólag meg ne adóztassák. Erről, tekintettel a császári rendeletre, nem is lehetett szó. Tény ellenben, hogy a küldetésnének további könnyebbítések helyeztek kiállításba az adóköteles készletek összeírásánál abban az irányban, hogy amennyiben a cukrászoknak a bolthelyiségekben tartott cukorárúkeszleteiről van szó, nem agzályos esetekben a készletek megmérésétől akkor is el fognak tekinteni, ha azok 50 kilogrammnál nagyobb súlyúak.

A *Wiener Abendpost* egyidejűleg közli a pénzügyminiszternek az utólagos megadóztatás ügyében a tartományi pénzügyigazgatóságokhoz intézett rendelkezését, amely szerint a pénzügyminiszter nagy súlyt helyez arra, hogy a feleknek minden nem okvetlenül szükséges zaklatását elkerüljék és azoknak jogos vonásokra semmiféle okot ne adjanak.

Vilmos császár és a cár.

Berlin, július 26. A cárnak a német császárral való találkozására most már bizonyos. A találkozásnak rendkívül nagy a politikai jelentősége, mert azt dokumentálja, hogy Oroszország egyáltalán nem hajlandó Franciaországot a Németország ellen való revanche-háboruban támogatni, még papiroson sem.

Anglia fegyverkezik.

London, július 26. Az alsóház második olvasásában egyhangulag elfogadta a tengerészeti építkezésre szóló törvényjavaslatot. *Chamberlain* Austin, az admirális polgári lordja, kifejtette, hogy a törvényjavaslat célja a már elhatározott építkezés folytatása és új építkezés kezdése. A billen felsorolt építkezésre összesen 23.600.000 fontra van szükség, mely összegből most csak 3.100.000 fontot kérnek, melyet bizonyos évi részletekben fognak fölhasználni. Első sorban új dokkok építéséről van szó Máltában, továbbá Hongkongban, a Bermudász-szigeteken, valamint a Fokváros mellett Simonsbayban. Az utóbbi építkezés a legfontosabb. Az admirális a Simonsbayban 750 láb hosszú dokkot szándékozik építtetni hullámfogóval és szénlerakódó helyellyel. A Fokvármot kormányza ezt az ügyet nagymértékű támogatásban részesítette.

A cettinjei esküvő előtt.

Cettinje, július 26. A nápolyi herceg és hercegnő Antiváriába érkeztek, ahol ünnepélyesen fogadták őket. Ma délelőtt ment végbe Antiváriában ünnepélyesen *Jutta* mecklenburg-strelitz hercegnő áttérése az orthodox hitre. *Konstantin* orosz nagyherceg helyettesítette *Miklós* cárt, a keresztapát.

A rehabilitált Ignatiev.

Pétervár, július 26. *Miklós* cár parancsára a szláv jótékonyági egyesületnek 1897. április 27-én választott tanácsa újból átvette az egyesület igazgatását. E szerint megmaradnak állásukban az elnök gróf *Ignatiev* és a tanácsnak 1897. április 27-én megválasztott többi tagjai.

A belga választási reform.

Brüsszel, július 26. Most már bizonyos, hogy a választási reformjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságnak sikerülni fog a módosításokkal a krízist elkerülnie s aztán a kormány egynéhány tagja kiválik a kabinetből.

A hágal konferencia.

Hága, július 26. A békekonferenciát valószínűleg szombaton rekesztik be.

Transvaal válsága.

London, július 26. A *Reuter-ügynökség* a következő pretóriai táviratot közli: A barátságos viszony *Krüger* elnök és a *Volksraad* között ismét helyreállott.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, július 26. A porosz kormány által az amerikai életbiztosító-társaságok megvizsgálására New Yorkba küldött biztosok már befejezték munkájukat. A New York Life igazgatósága kéznek nyilatkozott megfelelni a porosz kormány követeléseinek, hogy tőkeit részvények helyett kizárólag állami és községi kötvényekbe és jelzálogba helyezze el. E szerint semmi sem áll utjában annak, hogy a társaság Poroszországba u ra bebocsássák és a társaság ott újra meg fogja kezdeni működését. A többi amerikai társaságok kijelentették, hogy a tőkeelhelyezésre vonatkozó fentemlített feltételek nem fogadják el.

Berlin, július 26. (*Gabonapiac*.) Buza- és rozs- szállításra alig tartottak meg a tegnapi árakat. Césőbb mérsékelt vételkedv az árat ¼ márkával és még többel emelte. Zab csendes, de szállad. Az idő forró.

London, július 26. (*Gabonapiac*.) Az irányzat általában ártató, az árek változatlanok. Magyar liszt 6 p-vel alacsonyabb. Városi liszt 23-28 sh., ropceolaj 21 sh., 9 p., kukorica 18 sh., 9 p. Eladók. Behoztak: búzát 30.000, árpát 2000, zabot 250.000 q. Az idő szép.

Berlin, július 26. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjardék ——. Magyar koronajardék ——. Osztrák hitelrészvény 293.75. Osztrák-magyar államvasút 147.60. Déli vasút 33.40. Északnyugati vasút ——. Elbavölgyi vasút ——. Orosz bankjegy készpénz 216.05. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo) Lombard ——.

Frankfurt, július 26. Árfolyamok júliusra (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 239.40. Osztrák-magyar államvasút ——. Déli vasút 33.40. Osztrák arany ——. Olasz jardék ——. Laura-kohó ——. Harpeni ——. Discont 196.90. Alpési ——. Bécsi bankegyesület ——. Csúdsné.

New York, július 26. Liszt helyben 2.85. Buza júliusra 76½, szeptemberre 76½, decemberre 73½. Tengeri júliusra 37½.

Chicago, július 26. Buza júliusra 70½. Tengeri júliusra 32½.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rácsos ablak.

— A *Vergődés* című kötetből. —

Ne hivogass ablakodhoz,
Ne csalogass lányka,
Jobb, ha soha sem vetődöm
Én erre a tájra!

Ne hívj engem ablakodhoz
Játszi csevegésre,
Tudom én, hogy veszedelem
Lesz ennek a vége.

Rács van bár az ablakon,
Elválasztó korlát,
(Soh' se voltak szerelmesek,
A kik kigondolták!)

Ámde fog-e bármi rács is
Gátat vetni nekünk,
Ha egymásnak a szemébe
Oly közelről nézünk?

Luby Sándor.

+ XIII. Alfonz. A kis spanyol királyra tudvalevőleg nagyon vigyáz a kedves mamája, Mária Krisztina régenskirálynő. Háromszor hetenkint, hétfőn, csütörtökön és vasárnap katonai gyakorlatok-t végez kilenc hasonló korú előkelő gyermekkel. Don Enrique Fornells vezényeli a szakaszt és meglehetősen türelme van a dologhoz. A királynő kívánja, hogy a fia föltétlenül engedelmessédjék a nevelőinek. De mint fönnebb említve volt, a királynő nagyon vigyáz a kis fia egészségére. Azért egyszer azt mondta a királynak, hogy gyakorlat közben hagyja magán a köpenyét. A kapitány azonban megparancsolta, hogy vesse le a köpenyét s segíteni is akart neki a levetésével. A királyka azt mondta:

— Nem kapitány, a mama megtöltötte nekem.

A kapitánynak egész tekintélyét kellett felhasználnia, hogy a kis királyt engedelmisségre bírja. XIII. Alfonz végre így szólt:

— Jól van! . . . De ha náthát kapok, te leszel az oka!

Más alkalommal rossz idő volt, s a kis csapat a királyi palota nagy termeiben végezte gyakorlatait.

Végig masiroztak a termeken, folyosókon, végre eljutottak a trónterembe is. Ott a kapitány ezt vézenyelte:

— Le a sapkákkal!

A fiúk lekapták a sapkájukat, csak a király felejtette a fején a magáét.

— Felség, vegye le a sapkáját! — ismétlé a kapitány.

— Miért?

— Mert a trónteremben vagyunk, ahol mindenki leveszi a kalapját.

— A király is?

— Bizonyára felség.

— Hát akkor miért vagyok én tulajdonképpen király? — kérdezte Alfonz, de azért engedelmeskedett.

+ A jó madarak. Junius 16-ától július 16-ikáig a heidelbergi egyetemi hallgatók egynemely hunoutságokat követtek el. A rendőrség kimutatása szerint följelentettek:

Junius 16-ikán: egy diákot gázlámpa kicsavarása miatt;

17-ikén: egy diákot ugyanazért;

19-ikén: négy diákot (egyet tüzijáték miatt, nyolcat kihágás miatt);

21-ikén: tizenegy diákot csendzavarás és kihágás miatt;

22-ikén: tizenkét diákot (egyet gázlámpa kioltása, tizennyolcat csendháborítás és kihágás miatt);

23-ikén: egy diákot gázlámpa kioltása miatt;

24-ikén: öt diákot csendháborítás és kihágás miatt;

26-ikén: három diákot (kettőt gázlámpa kioltása miatt és egyet kihágás miatt);

27-ikén: öt diákot (négyet csendháborítás miatt, egyet, mert a Fő-utcán mindenféle csatornafedőket fölemelt);

28-ikén: két diákot csendháborítás és durva kihágás miatt;

29-ikén: négy diákot (egyet gázlámpa kioltása, három kihágás és csendháborítás miatt);

30-ikán: egy diákot gázlámpa kicsavarása miatt;

július 1-én: nyolc diákot csendháborítás miatt;

4-ikén: három diákot, amiért a főpályaudvaron rézegen érkeztek meg, hogy kézi kocsikon kellett a fogházba szállítani őket;

6-ikán: egy diákot csendháborítás és kihágás miatt;

8-ikán: tizenegy diákot csendháborítás és kihágás miatt;

10-ikén: öt diákot, akit le is tartóztattak, köztük egyet ellenállás, csendháborítás és kihágás miatt, tizenkettőt csendháborítás miatt;

11-ikén: öt diákot csendháborítás és kihágás miatt;

12-ikén: három diákot durva kihágás miatt.

Heidelberg külföldben az összes német egyetemi városok közül a legelőkelőbb, onnan kerülnek ki miniszterek, államtitkárok, bírák és más tekintélyes férfiak.

+ Automobil a posta szolgálatában. Nem valami nagyjelentőségű reform, de megemlíthető. Washington postaigazgatósága elhatározta az automobil alkalmazását. Azok a postások, akik a város postaszekrényeinek kiürítésével vannak megbízva, ezental automobilon fognak járni.

maradt, mint azelőtt. Elhatároztam erre, hogy időt hagyok neki a megmondolásra s azt mondtam neki, hogy egy-két hétre visszamegyek Mexikóba s ha elhatározását meg akarja változtani, van rá ideje. Azután jó napot kívántam és ellovagoltam. Mexikói fogadomban át-meg át-gondoltam a históriát, de minél többet gondolkoztam róla, annál kevesebbet értettem belőle. Ha csakugyan ő az igazi — és minden e mellett bizonyított, — akkor ez a visszautasítás emberileg képtelenség. De ha család, aki valami uton-módon megszerezte annak az embernek az írásait és a nevét is fölvette, mi más lehetett volna a szándéka, mint az, hogy a vagyonát megkaparítsa? Még különösebb lett volna, ha nem ez a szándéka.

ppen egy hét mult már el azóta, hogy Pauchucából visszatértem, amikor jelentik nekem, hogy a fogadóban egy nő lakik — angol nő — aki beszélni akar velem. Lekeféltém magamat egy kissé és lementem a terebe. Az a hölgy egy asztal mellett ült, előtte egy csésze tea volt; szemrevaló nő volt, valamivel kevesebbnek látszott harminc esztendősnél. Felszólitott, hogy foglaljak helyet és így szólt:

„Hallom, hogy Martin ur felől tudakozódott?”

„Mikor pedig igannel feleltem, megkérdezte: „Megtalálta őt?”

„Igen!” mondtam.

Egy kicsit igazottam, vagy bosszus volt erre, s már kezdtem magamnak fogalmat alkotni fölére, de arra, amit ezután mondott, igazán nem voltam elkészülve.

„Tudja meg, hogy én a felesége vagyok,” mondotta „s az ő ügyei, bármilyenek legyenek, rám is tartoznak.”

„Meg kell önnek mondanom, hogy családjának semmi tudomása sincs a házasságról, s őt még nőllonok tartja.”

„Azt tudom,” felelte, „de szerencsére abban a helyzetben vagyok, hogy be is bizonyíthatom azt, amit mondom!”

Ázsal elővette a zsebéből az eskető bizo-

+ A rennesi táviratok. Harminc telegráfpépet és harminc új hivatalnokot küldenek el Rennesbe a Dreyfus-pör tárgyalására, hogy az újságírók tudósításait továbbíthassák a világ minden részébe. Egy gyakorlatot távirótiszt óránkint ezeröttszáz szót adhat le, tehát a harminc távirótiszt összesen negyvenöt-ezer szót kopog ki egy óra alatt. Ha naponként mindegyik tizenkét óráig dolgozik, akkor 540,000 szót küldhetnek el Rennesből minden nap. Ez az 540.000 szó körülbelül kétszáz újságíró között oszlik meg, akik a tárgyalás alatt Rennesben fognak tartózkodni. Mindegyik újságíró tehát 2700 szót telegrafálhat naponként lapjának.

+ Ö-egyiptomi szerelmi dalok. Egy Müller Miksa nevű német tanár érdekes könyvben gyűjtötte össze az ö-egyiptomi költészet legjavát. Az egyiptomi imádó már négyezer esztendővel ezelőtt is dalban sóhajtozott ideáljához s a szerelmes leány is dalba öntötte vágyakozását. A régi egyiptomiak éppen nem éltek aszkéta-életet, dalak életkedvet és tetterőt sugároznak. A házasságokat a szülők hozták létre, s fiuk tizenöt éves, és a leányok tizenkét éves korában. A válásról semmit sem tudtak, ellenben a főbnejtőség régebben nem volt ritkaság, utóbb azonban elenyészett. A szerelmi dalok nagyrészt egy londoni papiruszról betűzték ki, amely a 18-ik vagy 19-ik dinasztia korából való volt. Érdekes, hogy a szerelmes ifjú nővérek szőlőjé imádozták. Ez talán a fáraóknak arra a szokására vezethető vissza, hogy nővéreiket vették feleségül, hogy vérük tiszta maradjon. A költemények jórészt kezdetlegesek és csodálatos, nehezen érthető képek fejezik ki sokszor az érzelmeiket, amelyek azonban igen gyöngék. Egy elhagyott szerelmes leány például A panasz című költeményében így kesereg:

„A külső ajtóra téved pillantásom,
Várom, mintha onnan te jönnél felém.
De hasztalan tekintek, hiába hallgatom
Nem csörren a kilincs, nem vagy már enyém...”

Azután panaszkodik, hogy kedvese mit sem akar már róla tudni, pedig ő egyre csak arról ábrándozik:

„Zarándokutra indultam azután,
Hogy küzdjek véled adáz végezet,
S elértem hozzád, Ptah! az istenséghez,
Ki a feledésnek útjára vezet...”

+ A párisi Pasteur-intézet. A minap jelent meg a párisi Pasteur-intézet statisztikája, amely magában foglalja az intézet összes számadatait 1886-tól 1897-ig. A statisztikából kitűnik, hogy 1898-ban 1465 beteg közül 1462-öt gyógyítottak meg. A kezelt betegeknek 1886-ban 0.94 százalékát halt meg, 1898-ban már csak 0.20 százalékát. A Pasteur intézet tizenhárom éves fennállása óta 21,631 kért segílyt, akik közül csak kilencvekilenc halt meg.

nyitványát és megmutatta nekem. Teljesen rendben volt; három, vagy négy esztendővel előbb ment hozzá feleségül Uj-Seelandban. Egy árva szót sem szólhattam ez ellen.

„Ugy hallom, hogy ő örökölte a családi birtokot,” mondotta.

„Nos, ami ezt illeti,” mondtam én „ez így van, csak hogy ő egyenesen vonakodik attól, hogy bármit is kezdjen ezzel a birtokkal.”

Elhálványult és élesen rám nézett.

„Mit ért ez alatt?” kérdezte.

„Tisztán azt, amit mondtam önnek,” feleltem, azután elbeszéltem látogatásomat a kunyhóban.

Eleinte teljesen levertnek látszott, magának beszélt, fel-fel sikoltott és semmire sem tudta magát elszánni. Világos volt, nem tudta mire vélni az egész dolgot.

„Látnom kell őt!” kiáltott fel végül és felugrott az asztal mellől. „Látnom kell őt...”

„Falra festettük az ördögöt,” mondtam, „itt van.”

Es csakugyan — a legravasabb véletlen volt — ebben a pillanatban belépett Martin ur. A találkozásom nem örült éppen túlságosan, ez meglátszott rajta, csak hogy már késő volt, hogy visszaforduljon, azért hát közeledek. Láttam, hogy csak éppen olyan pillantást vetett arra a hölgyre, mintha soha azelőtt nem látta volna; azután köszönt nekem és a kezét nyújtotta. Ez egy kicsit különös volt.

„Talán egyedül akar maradni a feleségével?” kérdeztem. „Távozom.”

„A feleségemmel?” mondotta ő. „Nem is tudtam, hogy feleségem is van.”

„Hát ez a hölgy nem az ön felesége?” kiáltottam föl.

Csudálkozva bámult rá arra a hölgyre, majd én rám.

„Eddig még sohasem láttam.”

„De uram, éppen most láttam az eskető bizonyítványt.”

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

A más büne.

(35) — Amerikai detektivregény. —

Irta: JULIAN HAWTHORNE.

„Nos hát,” mondotta, leveregetve szivarjának a hamuját „akárcsoda is, az övé lehet az örökség. Én meg vagyok elégedve azzal, amim van, s nem akarok többet.”

Ezek voltak szavai, s ön elképzelheti, mennyire bámultan.

„Sommit sem akar tudni százötvenezer font sterlingről?” kérdeztem.

„Semmi esetre sem *erről* a százötvezerről”, felelte ő.

„De hát mit akar csinálni?” vágtam vissza.

„Az örökség az övé, önhöz tapad, s ön nem szabadulhat el tőle.”

„Oh, ne nyugtalanodjék”, mondotta ő nevetve. „Egyébként honnan tudja, hogy az igazi vagyok-e? A papírok nálam vannak s ezt a nevet viselem, de ön maga mondta, hogy sohasem látott azelőtt, s nem esküdhetik meg, hogy én vagyok az, akit keres. Mindenestre Angolországba kellene mennem, de inkább itt maradok, punktum!”

Ez a legbolondabb história volt, amelyről életemben valaha hallottam s nem tudtam, mihez fogjak. Ott ültem és vitakoztam vele egy órahosszat, vagy talán még több ideig. De akármít mondtam is, semmi hatással nem volt rá, az örökséget semmi esetre sem akarta elvállalni és éppenséggel nem törődött azzal, hogy mi történnék vele. Végre is abba hagytam a dolgot és az éjszakát a kunyhóban töltöttem. Másnap reggel újra rábeszéltem, de ő csak olyan hajthatatlan

Vasbutorok Dívatárok Penszkek-évek Gyermek-ruhák Fa-butorok Kalapok Utazó-cihkek Cihkek Ezüst-ékszer

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST, VII. KERESPESI UT 38.

NŐSZ-és ALKALMI AJÁNDÉKOK.

TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.

KÉPES NAGYÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

Minden 10 frtnyi bevásárlásnál, bármely fénykép után, művészies kivitelű, 60 centiméter nagyságú hű életnagyságú fényképet **INGYEN**

1899. július hóban adunk és a képhez szükséges díszes kivitelű papírkeretért (passe-partout) csupán 1 frt 50 krt számítunk. A világ egy műintézete sem képes az **ingyen-képet** önmagában 10 frtért elkészíteni.

Fegyverek Játék-árúk Inga-órák Díszmű árúk Zseb-órák China-ezüst Esernyők Szövetek Kosár-árúk

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: Radó Antal.

Eddigi megjelent füzeteiben a következő ismeretterjesztő: történelmi, irodalom- és műtörténelmi, bölcsészeti, természettudományi, szónoki munkák és utleírások jelentek meg:

- "Anonymus." Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. Ford. Szabó Károly. Javította és bevezette Mika Sándor. (30. sz.)
- Aldásy Antal. Pázmány Péter élete. Képekkel. (63. sz.)
- Cserey. Az öregségről. Ford. Fábián Gábor, javította Latkóczy Mihály (85. sz.)
- Cserey Mihály históriájából. szemelvények. Rendezte Angyal Dávid (120. sz.)
- Deák Ferenc 1861-iki első felirati beszéde. (26. sz.)
- Falk Miksa. Erzsébet királynéről. Visszaemlékezések. (64. sz.)
- Fiammarion Camille. Csillagos esték. Ford. Tóth Béla. (37. sz.)
- Graza György. 1848. március 15. (32. sz.)
- Jókai Mór. Emlékbeszéd Rudolf trónörököséről és egyéb beszédek. (46. sz.)
- Kölcsy Ferenc válogatott beszéde. Radnai Rezső bevezetésével. (61. sz.)
- Kölcsey Antal. Markó Károly. 4 képpel. (97. sz.)
- Kossuth Lajos 1848. júl. 11-iki beszéde a haderő megajánlása ügyében. (36. sz.)
- Nansen Fridtjof. Éjen és jégen át. I. rész. A Fram útja. (77. sz.)
- Rövid. ford. Dr. Brózik Károly.
- Nansen Fridtjof. Éjen és jégen át. II. rész. A szánut. Rövid. ford. Brózik K. (78. sz.)
- Petőfi Sándor. Utj. rajzok. (14. sz.)
- Petőfi Sándor. Utj. rajzok. (14. sz.)
- Petőfi Sándor. Utj. rajzok. (14. sz.)
- Plutarchos Perikles. Ford. Kacsovics K. (73. sz.)
- Szalárd János. Síralmas krónikája. Kiadta Angyal Dávid. (68. sz.)

Megrendelésnél elég a füzet számára hivatkozni.

Egy-egy szám ára 15 kr.

Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld

A „Budapesti Napló“ kiadóhivatala, József-körút 18. szám.

de megszerezhető bármely hazai könyvkereskedésben is.

Beniczky né Hajza Lenke
válogatott regényei

Beniczky né. Saját kézebe 50
Beniczky né. Ó az. Regény 1-
Beniczky né. A hegység tündére 1-
Beniczky né. Rang és pénz 1-
Beniczky né. A vér 50
Beniczky né. Közlemény 1-
Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában. József-körút 18.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, Hold-utca 19. sz.

Az intézet 22 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államörvényes osztály- és érettségij bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek; Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók.

Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

FÉRFIAK SZÁMÁRA.

Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc cs. és kir. kiz. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kftüntve 1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában aranyéremmel, 1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel, 1893. Chisamban elismerő okirattal, oklevéllel ellátva a párisi Société de médecine de France, National d'Hygiène Suplue de Paris és számos más tudományos társulatok által. Elhárítja a gyengeséget. A szerkezet felette egyszerű és annak a testen való hordása eleget az eredmény előterére. Bővebb felvilágosítással, valamint kimerítő brochurékkel készséggel szolgál a

dr. Borsódi-féle

központi lerakat Budapest, VIII., József-körút 30. sz.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonai orvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, bujákori sebeket, syphilit, és énfertőzött és utóbbait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehér-folyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátréncabokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárát. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnali választatuk; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

GUMMI!

A legfinomabb francia és angol gummi-különlegességek, valódi jótállás mellett. Roulé eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Roulé egyenlőtlen csomagolva, tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér szinű, tucatja 3 és 4 frt, né aneszintű 5 és 6 frt. Viktoria, tucatja 4, 6 és 8 frt. Háthólyag (hosszú) tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Háthólyag (rövid) tucatja 4 és 6 frt. Poly Porus Hase, drága 2 frt. Poly Porus Mensinger, drága 2.50 frt. Párisi új spongya, tucatja 4, 6 és 8 frt. Nőknek legújabb Diamonv, Teufel-féle, 3-8 frt. kaphatók.

Csakis Pollitzér Mór és Fianál, Bpest, Deák Ferenc-tó 10. kaphatók.

MAGYAR KÖNYVTÁR.

Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

A „Magyar Könyvtár“ban eddig a következő elbeszélő művek jelentek meg:

- Ágai Adolf. A Viola Vera és egyéb elbeszélések. (24. sz.)
- Ambrus Zoltán. Hajótörtek. Nyolc elbeszélés. (56. sz.)
- Amicls de Edmondo. A bor és egyéb apróságok. Ford. Tóth Béla. (7. szám.)
- Bárony István. Vadásztrünetek. (28. szám.)
- Bocaccio. Válogatott elbeszélések a Decameron-ból. Ford. Radó Antal. (96. sz.)
- Bourget. Három elbeszélés. Ford. Hevesi Sándor. (33. sz.)
- Butli. Az erkölosten. Olasz elbeszélés. Fordította Tóth Béla. (48. szám.)
- Coppée. Henriette. Ford. Bottlikné Tölgyessy Margit. (82. szám.)
- Csehov A. Fausl asszonyok és egyéb elbeszélések. Ford. Szabó Endre. (80. szám.)
- Dröz Gusztáv. Az ur, az asszony és a baba. Rajzok. Farina. Erősebb a szerelemmel. Regény. Ford. Tóth Béla. (119. sz.)
- Ford. Bérl Gyula. (89. szám.)
- Fáy András válogatott meséi. Badits Ferencz bevezetésével (54. sz.)
- Franca elbeszélők tára. I. (Maupassant, Gréville, Ricard Charvetto, Benserger.) Ford. Ambrus Zoltán. (17. sz.)
- Franca elbeszélők tára. II. (Daudet, Claretie, Prévost, Coppée, Allis, Epehyre.) II. sorozat. Ford. Ambrus Zolt. és B. Tölgyessy M. (98. sz.)
- Heital Gáspár válogatott meséi. Imre Lajos bevezetésével. (90. sz.)
- Jókai Mór. Szip Angyanka. (100.)
- Kármán József. Fanni hagyományai. (22. sz.)
- Kabos Eds. A osengeri kalapok és egyéb történetek (67. szám.)
- Kieffand. Elbeszélések. Norvégból. ford. Ritoók Emma (92. szám.)
- Kozma Andor. Vig elbeszélések. (47. szám.)
- Maupassant. Apró elbeszélések. Ford. Tóth Béla. (2. sz.)
- Meyer Konrad Ferdinánd. Egy fu szenvedése. Ford. Hevesi Sándor. (57. sz.)
- Mikszáth Kálmán. Két elbeszélés. (81. szám.)
- Murai Károly, Mese-mese. (116. sz.)
- Musset. Tizian fia. Elbeszélés. Ford. Marquis Géza (91. szám.)
- Olasz elbeszélők tára. I. (Farina, Verga, Serao, De Ami-Olasz elbeszélők tára II. (Capuana, Castelnouw). Ford. Tóth Béla. (99. sz.)
- Orosz elbeszélők tára. (Jezsov, Juzsin, Szalagub.) Ford. Ambrozovics Dezső. (113. sz.)
- Papp Dániel. Utolsó szerelem és egyéb elbeszélések. (113. sz.)
- Poe Edgar. Rejtélyes történetek. Fordította Toinai Vilmos. (45. szám.)
- Rudyard Kiplin indiai történetek. Fordította Mikes Lajos. (60. szám.)
- Serao Matilde. Lányok. Elbeszélés. Fordította Tóth Béla. (83. szám.)
- Sipulusz. Humoreszkek. (8. szám.)
- Spanyol elbeszélők tára. (Pallacio Valdes, Frontaura, Pardo Bazán, Alas.) Fordította Szalai Emil. (76. sz.)
- Szalagub gróf. A medve. Elbeszélés. Fordította Ambrozovics D. (55. szám.)
- Szomaházy István. Legyott hármaban és egyéb történetek. (18. szám.)
- Toinai Lajos A nagygyászok és egyéb elbeszélések. (80. szám.)
- Vérsés Arnold. Kisvárosi történetek. (40. sz.)
- Welles. Világok harca. (Marslakók a földön.) Regény. Fordította Mikes Lajos I. rész. (93. szám.) — U. a. II. rész. (94. szám.)
- Turgenyev. Az ötidik kerék. Ford. Szabó négyall Jan.Yke. Ujjászülletes. Amerikai regény. (62. sz.)

Egy-egy szám ára 15 kr.

Megrendelésnél elég a füzet számát följegyezni. Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld a Budapesti Napló kiadóhivatala, József-körút 18. szám.

Megszerezhető minden hazai könyvkereskedésben is.

Kereskedelmi Akadémia Kolozsivárt.

Bennlakással 100 tanuló részére.

Ezen intézetet végzett ifjak jogosítottak a katonai önkéntességre. A bennlakás a kényesebb igényeket is kielégítő modern berendezés, egészséges és tágas munka- és hálótermekkel, ebédlővel és kórodával, fürdővel, olvasó-, zene-, vívó- és játéktérrel, (összesen 68 terem), tekepályával, 4488 m. tágas udvarral, a tornaszatra teljes berendezéssel, vízvezeték és légszuszvilágítással van ellátva. Az intézet közvetlen közelében van a városi sétálóterem. A teljes ellátásért 400 frt fizetendő s a folyamodások augusztus 15-ig beadandók.

Az első osztályba négy középosztályt végzett ifjak vétetnek fel; — évi tandíj 60 frt.

Az intézet 1878 óta áll fenn; a múlt évben 258 növendéke volt.

Részletes programot küld az igazgatóság. 7965

Mendl és Cohner

szőlőt PINTER, MENDL és DARVAS os. és kir. szab. Sanitasszikkviz gyárakat berendező társaság. Iroda és gyár: 1889

VII., Csömöri-ut 165.

Villamos vasúti megállóhely (zuglói vonal).

SYPHONOK.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása... betűkből 2 kr. Címmelellőti hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés száma a kiadóhivatallal mindig közölni kell

APRÓHIRDETÉSEK

és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18. számán a következő dohány-tözsékben:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán. Nemecek-féle tözsde Pótló-tér.

Weitenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksa, Andrásy-utca 88.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., donány-tözsde, Kerepesi-utca 1.

Nefeletts.

Imádot agyalom! Olvasata ezen lapban a június 29 és július 6-án írt soraimat? Mító alement, bár egy pár sort nem írt; ma hallottam, hogy haza érkezett: írjon valahára, imádot bálványom, hiszen hallgatása már kétségbeeszt; habár nem nyitnem, hogy a mult boldog időket, a rajongó I...t, százszoros fogadását feledni tudná, szívem a mely hallgatás miatt majd megszokta; tudja, hogy ha velem szakít, az nem csak az én életemben, hanem a maga életboldogságába is kerülhet, lézünk a szakítás lehetetlen, vagy egyértelmű mindkettőnknek a megismerésével! Irjon nyugtassa meg a magát imádot, rajongó a strig forrón szerető, ezerszer ölelő Ir... R. 4651

G. 23.

Édes bubám! Harmadikán ott leszek, köj nemhez. Csókolak milliószor, te édes kis buváriagom. 4652

Május 1.

Levelét ismert három betű alatt Pestre várom péntekre. 4653

Regalítás.

Mító nálatok voltam újjá születtem. Eszedem feltétlen bizalmadért 6-án ismét nálatok. Képezetlen csók. 2440

Katica, Kaposvár.

Ebben a nagy melegben úgy látszik, elolvadt hozzám való vonzódása, legalább jó ideje írt üzenetremre még mindig nincs válasz. Hogy van? Nem cimbalozok már, hogy nem kell a kóta? Örvenedezsem meg melletted kedves sorával. Üdvözli Lajos. 6726

Magdolna.

Egyik címen sínes levelét, gunyt úznek velem? 4648

Ó-Buda 5763.

Shiveskedjék levelét a kiadóhivatalban átvenni. 5622

„Iris!”

Imádot Bálványom! Drága Menyországom! Ismét un jour passé - keserves, fájdalomtelt volt, de vége. A megváltás órája közelebb jött, hála a Mindenhatóknak! Folyton rád gondoltam - sokat imádkozom. Halgatom az estharangot, de a hold sehol! Boros az ég, mint az én lelkem, hisz nem világít imádot szempárod. Szeretlek, imádlak! Sirig, siron tul is bí, szereltem forrón csókoló „Lilium.” 4649

Színi pályára,

bármilyen szerepkörre, rendkívül előnyös és teljes kiképzést nyerhető két év alatt a hatóságilag támogatott „Délmagyarországi Színművészeti Képzőintézetben Temesvárott”, mely eddig is a legjobb hírnevet vívta ki magának a akik az intézetben végeztek, a legnagyobb színészakhoz nyertek szerződést. Nagytehető, szép színadri külsejű, de szegényebb sorusnak tandíjengedélyben részesülnek, esetleg ellátásban is. Felsőbb iskolák nem igényeltek, hanem hajlam a fogékonyság. — Levélbeli felvilágosítást ad az Igazgatóság. 4645

Vasárnap Bécsi gyorsonvat.

A lappal való jélest megértettem. Díszkérőből itt többet nem írhatok. Jövöhét elején Pesten vagyok, nagyon kérem, tiszok ki helyet és időt, hol láthatom. Most még ismeretlen imádotja, Ohnet, főposta restante. 4646

Milyen boldogság lesz hű szeméidbe nézni.

Nem találok már helyemet, az egész idő egy vég nélküli vágy volt utánad. Leveledet megkaptam. 26. 4647

Király-utca 80. sz.

Ujjonnan épült bérházamban üzemeltetlek portálal, gépraktár, felszerelés, fűszer-, liszt-, hentes- vagy egyéb üzletnek alkalmas, elegáns lakások, nagyobb és kisebbek, mindenkenyvellemmel ift, gáz és villanyvilágítással augusztus 1-jére kiadó. Bővebbet Orlay Sándor, Koronaherceg-utca 8. 3248

Köhögnél!

rekedségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemető-füstkörkát. 4650

Ujpesti piac téren

beszálló vendégfogadó, 260 négyzetöles kifestett telekkel, befűtött udvarral, bérletben, legjobb forgalomban van, részletben fizetéssel örök áron eladó. Szomszéd épületben mézsárszék, hentes-üzlet és külön piacfért: árúhelyisék ek bebaradók. Megfelelő feltételekkel összes üzleti helyiségek és házak több évre azonnal bérbe vehetők. Bővebbet Halász István háztulajdonos, Széna-tér, Nyár-utca 15. 4650

Szép

kisebb és nagyobb lakások világos udvarú átjáró házban augusztus 1. kiadó. Nagydiófa utca 15 és Nyár utca 18. 4635.

Fiatal

leány, kinek a fővárosban nincs ismeretsége, ennek hiányában levelezni óhajt új emberrel. Személyes ösmérését kölcsonös tetzés esetén nincs kizárva. Levelét „Ó-Buda 5763” jellegével kér e laphoz. 2433

Kerestek

isz. vallású, oklevéles nevelőnő, faluban lakó családnhoz, 8 és 7 éves leánykák teljes oktatására. Magyar, német nyelv tökéletes tudása, cimbalom-játéktábi oktatás megköváltatik. Csakis több évi gyakorlatot bizonyítvány-nyal igazolókt reflektálhatnók, ki magyarul és németül tökéletesen levelez, franciául, olaszul és angolul is tud. Szives ajánlatokat „Szorgalom 48” alatt a kiadóhivatal közvélit. 2420

Délutáni foglalkozás

bármely irodai munkában keres egy magánhivatalnok, ki magyarul és németül tökéletesen levelez, franciául, olaszul és angolul is tud. Szives ajánlatokat „Szorgalom 48” alatt a kiadóhivatal közvélit. 2387

Fűszer-

gyarmatáru nagykereskedés jól bevezetett helyi képviselőt keres előnyös feltételekkel. Ajánlatok „Jó modor” jellegével a kiadóhivatalba küldendők. 2437

Tiszta, fűrengentes

különbejáratu szépen burtozott szoba egy-két hölgynek olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2439

Különbejáratu

kényelmesen burtozott tiszta szép szoba egy-két urnak olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2438

Budal nyaralóban

vilamosról 3 percnire intelligens, szolid lakotárs keresetetik. Cim a kiadóhivatalban. 2432.

Műgyetemi

hallgató házitaitói vagy más neki megfelelő foglalkozást keres. Szives ajánlatok „Műgyetemi hallgató” címen kéretnek a kiadóba. 2431.

Comptoirista

v. gyakornok, ki már több évig egy helyen volt alkalmazva és az irodai teendőkhöz, úgy az irógép kezelésében teljes jártassággal bír, azonnali belépésre állást keres, megfelelő díjazás mellett. Otthonra is elvállal mindenféle munkálatakat. Cim a kiadóban. 2436

Ertelmes

takarékpénztári tisztviselő délutáni foglalkozást keres, esetleg üzletben könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében. Szives megkezeséseket „Török” címen továbbít a kiadóhivatalv 2430

Lámpákat,

szőnyegeket, függőnyt, mosdó service-t a más ilyen szobafelszerelési dolgokat óhajtok venni. Lehet használt is, de jó állapotban. — Ajánlatot „Bric a brac” jellegével kérék a kiadóhivatalba. 2413

Kereskedelmi

tanfolyamot végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irodai teendőkt végzésére ajánlíkok. Cim a kiadóban. 2404

Kiadó szoba.

A Kerepesi-utca a Népszínház mellett egy csinosan burtozott két alkalos teljesen fűrengentes utcai és egy ugyanolyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2409

Egy fiatal nő

kereskedő kinek jelenleg is üzlete van, keres utazói, raktárnoki, pénzhészedői vagy más megfelelő állást. Cime a kiadóhivatalban. 2421

Jó forgalmu

fűszer-üzlet 16 ezer lakossal bíró vidéki városban más vállalat miatt azonnali átadó. A szükséges összeg 5-600 frt. 2420

Délutáni foglalkozás

bármely irodai munkában keres egy magánhivatalnok, ki magyarul és németül tökéletesen levelez, franciául, olaszul és angolul is tud. Szives ajánlatokat „Szorgalom 48” alatt a kiadóhivatal közvélit. 2387

Hölgyeim.

Sajnálatos, hogy a t. hölgyek nem idejében látnak az arc ápolásához, mielőtt a napsugarak v. szél káros hatást idéznek elő, pedig mily kicsiny dologból áll szép fehér, tiszta arccal bírn. Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetett és ajánlott arccremékből nem bírnak választani. Levegymen teljes bizalommal hoztam, kísértésk meg csak egyszer Mille Fleurs-Crémét, meg vargok győződve, hogy céljukat elérík. — Mille-Fleurs-Crème próbatévely 50 kr. könyvvél; Mille-Fleurs-poudre, fehér, rózsá v. creol (baránák), 1 doboz 60 kr., száppan 40 kr. Főraktár: Török József gyótyára, Király-utca 12. — Továbbá csak nálam kapható a Mille Fleurs-hajvíz, mely bármely ősz hajnak 1/2 óra alatt iredeti színetét visszaadja, 2 üveg 3 frt utastással (2 hóig elegendő), fekete, barna és arany-szőkébe kapható. Nem eléggé ajánlhatom a t. hölgyknek a homlokotköt, mely rövid idei használat után a redőköt végkép kímíltítja, a homlokot fehér, szép formásra változtatja. Ezvily közt évekig eltart, drója 1 frt 50 kr. utastással. Mily kellemetlen és rut a szőr az arcban vagy ajk körül, ezt fájdalom nélkül egy pillanat alatt eltávolíthatják az általam küldött próba üveggel 60 kr. utastással. Vörös kezeket v. ha még oly elhanyagoltak is, képzástám által gyönyörű fehérré púhá-vá változik, 1 próbatévely 35 kr. utastással. Számos almszerű letelek bizonyítalmot felsorolt eikéim bámulatos hatású, melyekért és biztos eredményért kézekedem. — Utánvéttel akár itt Budapesten, vagy bárhol küldöm. MANDLIDA, Budapest, VII. ker., Botlén-utca 12. sz./No. 2416

Egy szép fekvésű

telek, mely 2600 m²-ől gyönyörű kilátással, jó kocsit, a vízvezetékkel ellátva, a Szem öhegyen, azonnal eladó: ezentele már parcellázva külön házhelyeknek is eladó. Cim a kiadóban. 2416

Irodatulajdonosok

sürgős alkalmazást kércsalados, intelligens egyén, volt hírlapíró és irodatiszt, ki a magyar és német fogalmazásban, levelezésben, irodai teendőkben teljesen jártas. Jó bizonyítványokkal és legkötűbb referenciákkal rendelkezik. Cim a kiadóban, esetleg helyileg „D. J. tehetséges” jelige alatt. 2423

Kerékpár,

majdnem új, elegáns és finom kivitelű, igazi amerikai gyármány, betegségt miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2418

Kinek kell?

Angusztura elegánsan és kényelemmel burtozott tiszta és fűrengentes különbejáratu szoba kiadó olcsó árért uraknak vagy hölgyeknek. Legjobb kiszolgálás biztosítva. Vidékiek vagy helybeliek is levélileg „Fűrengentes” jellegével kérdezősködhettek, avagy a címet megtudhatják személyesen is a kiadóhivatalban. 2406

Született angol

hölgy francia és angol leletekkel ad mérsékelt árért. Megkereséseket „Albion” jellegével a lapozkér, hol esetleg címe is megtudható. 2387

COPYING OFFICE.

Bármimemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, úgy mint gyorsírói v. fonográf felvételeket elvállal a „YOST” írógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Gazdasszonyi

állást keres egy magányos hölgy, ki a háztartás minden ágában jártas. Cim a kiadóhivatalban. 2424

Tűzmentes pénzszekrényeket, kassettákat,

villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolószekrényeket legjobban kivitelben és legolcsóbban szállít. Hesky Testvérek és kir. szabadalmazott hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagkereskedésben Kolozsvár.

Butor

ugy készpénzért, mint részletfizetésre legjutányosabb Ehrentren és Fuchs testvéreknl BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében.)

Magy. kir. Államvasutak

111.098/99. C. II. szám. Hirdetmény. Szász-magyar vasuti kötelek.

A fenti kötelekben érvényes II. rész 2. és 3. fűzethez fűzethez f. évi augusztus hó 1-én a IX. sz. pótlókok lépnek életbe, melynek korpa stb. küldeményekre nézve különösen mérsékelt díjtételeket tartalmaznak. Ezen pótlókok a részvesvasutaknál darabonként két-két krajcárát megszerelhetők. Budapest, 1899. július 21. A magy. kir. Államvasutak a részvesvasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Grünberger Armin Béla

örököszi Budapesten, IV., Városház-tér 9. l. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Az osztrák és magyar, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak részéről engedélyezett ezen kedvezmény mikénti alkalmazására vonatkozó feltételek, valamint a külföldi vasutak kedvezményei később fognak közzé tetetni. A kiállításra rendelt első Állatoknak Párisba és vissza való szállítására a fentvevett vasutaknak a kiállítás állatokra érvényes díjszámla fog alkalmaztatni. Budapest, 1899. júl. hó. A magy. kir. Államvasutak igazg.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Saison!

beállítva figyelemzettem a n. é. közönséget azon szép és jó új berendezésre, hogy nálam darabonként 1 forintért lehet szép és elegáns kidolgozott Makarti-fényképeket készíttetni. Hölgyeket vagyok bátor figyelemzetni, hogy világos ruhákban is tökéletes sikerült képeket készítek. Vidéki fényképek után nagytáblások lelkismeretes kivitelben jutányos árban elkészíttetnek. WAITZNER fényképező, Budapest, Erzsébet-körút 20. szám.

Magyar kir. Államvasutak

Budapest jobb. Üzletvez. 252C3/99. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi Államvasutak Ujvidék Állomásán létesítendő felvételi épület bővítése és részben átalakítása céljából ezenel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk. A tervek, az ajánlati költségvetés, részletes leírás, a szerződési tervezet, a feltétletek és a pályázati feltételek Budapest jobbnart üzletvezetéség pályafantartási és építési osztályánál (Külső Kerepesi-ut), valamint az ujvidéki osztálymunkosnégnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Jogerényes és kellőleg bályezott ajánlatok legkésőbb f. é. augusztus 2-án déli 12 óráig elvezetveleljünk 1-6. osztályán nyugtandók be lepeceztetve eme felirattal: (Ajánlat az ujvidéki felvételi épület bővítése és részben átalakítására.) Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Bónatpénz fejében legkésőbb f. évi augusztus 1-én déli 12 óráig 3000 frt, azaz háromezer frt készpénzben, vagy Állami letétrek alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál (Külső Kerepesi-ut) lefizetendő. A bónatpénzről szóló részletek az ajánlat-hoz nem csatolandó. Az értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tözsdekn a legutóbb jögzvett 14 napnál nem régebb árfolyam szerint számítottak, de névtereken felül számításba nem vétetnek. Posts utján beküldött ajánlatok és bónatpénzek térti vényével adandók fel. Az ajánlatok közt a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk. Budapest, 1899. júl. hó. Az üzletvezetéség. (Utány. nem díjaztatik.)

Virí.

Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachten eidlich vor Gericht meine überraschende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche! (Männer.) Broschüre mit Gatachten und Gerichsurtheil Je Doppelbrief 50 Kr. Marten a franco für Paul Gassen, Köln a/Rh. Nr. 45.

Könnnyű fizetési

feltételek! Diszes, olcsó vasbutorok, gyermekkoscsik, gyermekágyak, ruganyos acélcsőanyag-ágybetétek, afrik- és löször-matracok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalterítők, kárpított fa-butorok, tukérok, és függőmpak kaphatók Pápal és Nátán gyárosoknál. Budapest, VI., Andrásy-ut 2. (Fonciere-palota). Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálnak minden árfelemelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Zalogházi

eladók 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frttól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtőves tárgyakban, arany férfilécek köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remon-tör órák 6 frt.

Ezen pótlókok a részvesvasutaknál darabonként két-két krajcárát megszerelhetők. Budapest, 1899. július 21. A magy. kir. Államvasutak a részvesvasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszaküldendő, én nem adott és ki nem sorolt kiállítás tárgyak szállítására (első álatok kivételével) a magyar és osztrák, valamint a bosznia-hercegovinai vasutak egy az oda, mint a visszazállításra nézve helyi díjszámláik díjtételeiből, nemkülönben ezen vasutak egyenkénti forgalmában fennálló kötelei árúdíjszámlások díjtételeiből 50%-nyi mérsékelt engedélyeztek, a visszaküldés határidejét a kiállítás berekesztését követő 6 hónapra terjesztvén ki.

Magy. kir. Államvasutak

Igazgatósága. 113896/CI. Hirdetmény.

Az 1900. évben Párisban tartandó világkiállítás részvevő kiállítások tájékoztató celtájából most közzihírtettük, hogy egy kiállításra küldendő mint az onnan visszak